

STANDARDY

OCHRONY MAŁOLETNICH

w Szkole Podstawowej Nr 43 im. Simony Kossak w Białymstoku

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie

Standardy ochrony dzieci

Standard I. Polityka

Standard II. Personel

Standard III Procedury

Standard IV. Monitoring

Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem

Preambuła

Rozdział I. Objaśnienie terminów

Rozdział II. Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

Rozdział III. Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka

Rozdział IV. Zasady ochrony wizerunku dziecka

Rozdział V. Zasady dostępu dzieci do Internetu

Rozdział VI. Monitoring stosowania *Polityki*

Rozdział VII. Przepisy końcowe

Załączniki

Załącznik 1 Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu

Załącznik 2 Oświadczenie o niekaralności

Załącznik 3 Zasady bezpiecznych relacji personel–dziecko

Załącznik 4 Zasady bezpiecznego korzystania z internetu i mediów elektronicznych

Załącznik 5 Karta interwencji

Załącznik 6 Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci

Załącznik 7 Monitoring standardów – ankieta

Załącznik 8 Obszary ryzyka

Załącznik 9a Procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia małoletniego

Załącznik 9b Procedura reagowania i działań w przypadku niewłaściwych relacji między małoletnimi

Załącznik 9c Schematy interwencji

1. Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez rodzica lub opiekuna
2. Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osobę nieletnią (do 17 r.ż.)
3. Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osoby trzecie (np. wolontariusze, pracownicy oraz inne osoby, które mają kontakt z dzieckiem)
4. Schemat interwencji w przypadku podejrzenia, że dziecko przebywa na terytorium RP bez opieki osoby dorosłej

Załącznik 10 Procedura "Niebieskiej Karty"

Załącznik 11 Rejestr zgłoszeń

Załącznik 12 Harmonogram wdrożenia standardów ochrony małoletnich

Załącznik 13 Przemoc w szkole – regulacje prawne

WPROWADZENIE

Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw wprowadza nowe instrumenty ochrony praw dzieci. Nakłada na podmioty pracujące z dziećmi, obowiązek posiadania standardów ochrony małoletnich.

Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem jest dokumentem wewnętrznym, ustanowionym przez Szkołę Podstawową Nr 43 im. Simony Kossak w Białymstoku, obowiązującym wszystkich pracowników i osoby współpracujące ze Szkołą, stawiającym za cel zapewnienie ochrony bezpieczeństwa, poszanowania praw i godności dzieci. Dokument ten obejmuje zasady tworzenia w miejscu organizowania przez Szkołę zajęć bezpiecznym dla dzieci środowisku, w duchu, tolerancji, poszanowania, akceptacji oraz troski, jak również procedury interwencji wewnętrznej i zewnętrznej umożliwiającej szybkie reagowanie na zagrożenia bezpieczeństwa dzieci. Jest dokumentem, który porządkuje standardy ochrony dzieci i opisuje sposoby jej wdrażania, realizacji, monitorowania i ewaluacji przez Szkołę.

STANDARDY OCHRONY DZIECI

Standard I. POLITYKA

Szkoła ustanowiła i wprowadziła w życie *Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem*.

Standardy podstawowe:

1. *Polityka* dotyczy całego personelu (pracowników, współpracowników, stażystów i wolontariuszy, partnerów – na wszystkich szczeblach organizacji).
2. Rada Pedagogiczna Szkoły zatwierdziła *Politykę*, a za jej wdrażanie i nadzorowanie odpowiada Dyrektor Szkoły.
3. Dyrektor Szkoły wyznaczył osobę odpowiedzialną za monitoring i ewaluację realizacji *Polityki*.
4. *Polityka* ochrony dzieci przed krzywdzeniem określa:
 - 1) zasady bezpiecznej rekrutacji personelu (*załącznik 1*)
 - 2) sposób reagowania w Szkole na przypadki podejrzenia, że dziecko doświadcza krzywdzenia i zasady prowadzenia rejestru interwencji (*załącznik 9*)
 - 3) zasady bezpiecznych relacji personel–dziecko i dziecko–dziecko (*załącznik 3*)
 - 4) zasady bezpiecznego korzystania z internetu i mediów elektronicznych (*załącznik 4*)
 - 5) zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci (*załącznik 6*)
5. *Polityka* jest opublikowana i promowana wśród całego personelu, rodziców i dzieci, a poszczególne grupy są z nią zapoznawane poprzez działania edukacyjne i informacyjne.

Standard II. PERSONEL

Organizacja/instytucja monitoruje, edukuje i angażuje swoich pracowników w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci.

1. W ramach rekrutacji członków personelu Szkoły pracujących z dziećmi prowadzona jest ocena przygotowania kandydatów do pracy z dziećmi oraz sprawdzane są ich referencje.
2. Szkoła uzyskała o każdym członku personelu dane z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym oraz informacje z Krajowego Rejestru Karnego i rejestrów karalności państw trzecich w zakresie określonych przestępstw lub w przypadkach prawem wskazanych oświadczenia o niekaralności.
3. Określone są zasady bezpiecznych relacji całego personelu Szkoły z dziećmi, wskazujące, jakie zachowania w organizacji są niedozwolone, a jakie pożądane w kontakcie z dzieckiem.
4. Szkoła zapewnia swoim pracownikom podstawową edukację na temat ochrony dzieci przed krzywdzeniem i pomocy dzieciom w sytuacjach zagrożenia, w zakresie:

- 1) rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci
- 2) procedur interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia
- 3) odpowiedzialności prawnej pracowników placówki zobowiązanych do podejmowania interwencji
- 4) procedury „Niebieskiej Karty” (*załącznik 10*).

Standard III. PROCEDURY

W Szkole funkcjonują procedury zgłaszania podejrzenia oraz podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dziecka.

1. Szkoła wypracowała procedury, które określają krok po kroku, jakie działanie należy podjąć w sytuacji krzywdzenia dziecka lub zagrożenia jego bezpieczeństwa ze strony personelu organizacji, członków rodziny, rówieśników i osób obcych.
2. Szkoła dysponuje danymi kontaktowymi lokalnych instytucji i organizacji, które zajmują się interwencją i pomocą w sytuacjach krzywdzenia dzieci (policja, sąd rodzinny, centrum interwencji kryzysowej, ośrodek pomocy społecznej, placówki ochrony zdrowia) oraz zapewnia do nich dostęp wszystkim pracownikom.
3. W Szkole wyeksponowane są informacje dla dzieci na temat możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży.

Standard IV. MONITORING

Szkoła monitoruje i okresowo weryfikuje zgodność prowadzonych działań z przyjętymi standardami ochrony dzieci.

1. Przyjęta *Polityka ochrony dzieci* jest weryfikowana – przynajmniej raz w roku, ze szczególnym uwzględnieniem analizy sytuacji związanych z wystąpieniem zagrożenia bezpieczeństwa dzieci.
2. W ramach weryfikacji polityki Szkoła konsultuje się z dziećmi i ich rodzicami /opiekunami.

POLITYKA OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM

w Szkole Podstawowej Nr 43 im. Simony Kossak w Białymstoku

Preambuła

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników Szkoły Podstawowej Nr 43 im. Simony Kossak jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Pracownik szkoły traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracownika wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownik szkoły, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych danej placówki oraz swoich kompetencji.

Rozdział I

Objaśnienie terminów

§ 1.

1. Pracownikiem szkoły jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę/przez mianowanie lub umowy zlecenia.
2. Dzieckiem jest każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
3. Opiekunem dziecka jest osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.
4. Zgoda rodzica dziecka oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
5. Przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika placówki:
 - 1) przemoc fizyczna – celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne.
 - 2) przemoc emocjonalna – powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać.
 - 3) przemoc seksualna – angażowanie dziecka w aktywność seksualną przez osobę dorosłą. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka, współżycie z dzieckiem) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie

dziecku materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm). Przemoc ta może być jednorazowym incydem lub powtarzać się przez dłuższy czas.

- 4) zaniedbywanie – niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka przez rodzica lub opiekuna prawnego, nie zapewnienie mu bezpieczeństwa, odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak nadzoru w czasie wolnym oraz odpowiedniej opieki podczas wypełniania obowiązku szkolnego.
6. Osoba odpowiedzialna za internet to wyznaczony przez kierownictwo placówki pracownik, sprawujący nadzór nad korzystaniem z internetu przez dzieci na terenie placówki oraz nad bezpieczeństwem dzieci w internecie.
7. Osoba odpowiedzialna za *Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem* to wyznaczony przez kierownictwo placówki pracownik sprawujący nadzór nad realizacją *Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem* w placówce.
8. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

Rozdział II

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

§ 2.

1. Pracownicy placówki posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci.
2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy placówki podejmują rozmowę z rodzicami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania dla siebie pomocy.
3. Pracownicy monitorują sytuację i dobrostan dziecka.
4. Rekrutacja pracowników placówki odbywa się zgodnie z zasadami bezpiecznej rekrutacji personelu. Zasady stanowią **załącznik 1** do niniejszej *Polityki*.
5. Pracownicy znają i stosują zasady bezpiecznych relacji personel–dziecko i dziecko–dziecko ustalone w placówce. Zasady stanowią **załącznik 3** do niniejszej *Polityki*.
6. Pracownik Szkoły może odmówić udzielenia pomocy dziecku w następujących przypadkach:
 - 1) gdy udzielenie pomocy byłoby sprzeczne z dobrem dziecka;
 - 2) gdy udzielenie pomocy zagraża dobru pracownika;
 - 3) gdy może zachodzić obawa konfliktu interesów wynikających z bliskich relacji, pokrewieństwa itp.;
 - 4) gdy jest pewien, że dziecko już korzysta z pomocy innego psychologa (dotyczy pomocy psychologicznej) lub z pomocy profesjonalnego pełnomocnika (dotyczy pomocy prawnej)

Rozdział III

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka

§ 3.

1. W przypadku podjęcia przez pracownika placówki podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji (do wyboru) wychowawcy/pedagogowi/pedagogowi specjalnemu/psychologowi w szkole.
2. Pedagog/psycholog wzywa opiekunów dziecka, którego krzywdzenie podejrzewa, oraz informuje ich o podejrzeniu.
3. Pedagog/psycholog powinien sporządzić opis sytuacji szkolnej/przedszkolnej i rodzinnej dziecka na podstawie rozmów z dzieckiem, nauczycielami, wychowawcą i rodzicami, oraz plan pomocy dziecku.
4. Plan pomocy dziecku powinien zawierać wskazania dotyczące (*załącznik 5*):
 - 1) podjęcia przez placówkę działań w celu zapewnienia dziecku bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej placówki;
 - 2) wsparcia, jakie placówka zaoferuje dziecku;
 - 3) skierowania dziecka do specjalistycznej placówki pomocy dziecku, jeżeli istnieje taka potrzeba.
5. W przypadkach bardziej skomplikowanych (dotyczących wykorzystywania seksualnego oraz znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu) dyrektor/wicedyrektor szkoły powołuje zespół interwencyjny, w skład którego wchodzi: specjaliści szkolni (pedagog/psycholog/pedagog specjalny), wychowawca dziecka, dyrektor/wicedyrektor szkoły, inni pracownicy mający wiedzę o krzywdzeniu dziecka lub o dziecku (dalej okreśłani jako: zespół interwencyjny).
6. Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy dziecku, spełniający wymogi określone w § 3 pkt. 4 *Polityki*, na podstawie opisu sporządzonego przez specjalistę szkolnego oraz innych, uzyskanych przez członków zespołu, informacji.
7. W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, powołanie zespołu jest obligatoryjne. Zespół interwencyjny wzywa opiekunów dziecka na spotkanie wyjaśniające, podczas którego może zaproponować opiekunom zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej, bezstronnej instytucji. Ze spotkania sporządza się protokół.
8. Pedagog/psycholog informuje opiekunów o obowiązku placówki zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej bądź przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego – procedura „Niebieskie Karty” – w zależności od zdiagnozowanego typu krzywdzenia i skorelowanej z nim interwencji).

9. Pracownicy Szkoły uczestniczą w realizacji procedury „Niebieskie Karty” i uprawnieni są do samodzielnego jej wszczynania lub zawiadamiają przedstawicieli innych służb o konieczności rozpoczęcia procedury, np. OPS, Policja.
10. Po poinformowaniu rodziców/opiekunów dziecka przez specjalistę szkolnego – zgodnie z pkt. 8 dyrektor szkoły składa zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do prokuratury/policji lub wnioski o wgląd w sytuację rodziny do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich, ośrodka pomocy społecznej lub przesyła formularz „Niebieska Karta – A” (**załącznik 10**) do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.
11. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.
12. Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi **załącznik 5** do niniejszej *Polityki*. Kartę załącza się do akt osobowych dziecka.
13. Wszyscy pracownicy placówki i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Rozdział IV

Zasady ochrony wizerunku dziecka

§ 4.

1. Szkoła zapewnia standardy ochrony danych osobowych dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Szkoła, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.
3. Wytyczne dotyczące zasad publikacji wizerunku dziecka stanowią **załącznik 6** do niniejszej *Polityki*.

§ 5.

1. Pracownikowi Szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie placówki bez pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka.
2. W celu uzyskania zgody, o której mowa powyżej, pracownik placówki może skontaktować się z opiekunem dziecka i ustalić procedurę uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.
3. Upublicznienie przez pracownika placówki wizerunku dziecka utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka.

4. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodzica lub opiekuna prawnego na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.

Rozdział V

Zasady dostępu dzieci do Internetu

§ 6.

1. Placówka, zapewniając dzieciom dostęp do Internetu, jest zobowiązana podejmować działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju poprzez instalację oprogramowania zabezpieczającego. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych stanowią *załącznik 4* do niniejszej *Polityki*.
2. Na terenie placówki dostęp dziecka do Internetu możliwy jest:
 - 1) pod nadzorem pracownika Szkoły na zajęciach komputerowych;
 - 2) bez nadzoru nauczyciela – na przeznaczonych do tego komputerach, znajdujących się na terenie placówki, tj. świetlica, czytelnia, biblioteka (dostęp swobodny);
3. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem pracownika Szkoły, pracownik Szkoły ma obowiązek informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Pracownik placówki czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez dzieci podczas lekcji.
4. W miarę możliwości osoba odpowiedzialna za Internet przeprowadza z dziećmi cykliczne szkolenia dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.
5. Osoba odpowiedzialna za Internet zapewnia, aby sieć internetowa organizacji Szkoły była zabezpieczona przed niebezpiecznymi treściami, instalując i aktualizując odpowiednie oprogramowanie.
6. Pracownik Szkoły, odpowiedzialny za opiekę nad pomieszczeniami, w których znajdują się komputery/laptopy, przynajmniej raz w miesiącu sprawdza, czy na komputerach/laptopach ze swobodnym dostępem, podłączonych do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik stara się ustalić, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia.
7. Informację o dziecku, które korzystało z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik przekazuje specjalście szkolnemu, który aranżuje dla dziecka rozmowę z psychologiem lub pedagogiem.
8. Pedagog/psycholog przeprowadza z dzieckiem rozmowę na temat bezpieczeństwa w Internecie.

9. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy pedagog/psycholog uzyska informację, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w rozdziale III niniejszej *Polityki*.

Rozdział VI

Monitoring stosowania *Polityki*

§ 7.

1. Osobami odpowiedzialnymi za *Politykę ochrony dzieci* w placówce są specjaliści szkolni: pedagog/pedagog specjalny/psycholog.
2. Osoby, o których mowa w punkcie poprzedzającym, są odpowiedzialne za monitorowanie realizacji *Polityki*, za reagowanie na sygnały naruszenia *Polityki* i prowadzenie rejestru zgłoszeń **załącznik 11** oraz za proponowanie zmian w *Polityce*.
3. Osoby, o których mowa w pkt.1 niniejszego paragrafu, przeprowadzają wśród pracowników Szkoły i rodziców uczniów, raz w roku szkolnym, ankietę monitorującą poziom realizacji *Polityki*. Wzór ankiety stanowi **załącznik 7** do niniejszej *Polityki*. W ankiecie pracownicy/rodzice placówki mogą proponować zmiany *Polityki* oraz wskazywać naruszenia *Polityki* w placówce.
4. Osoby, o których mowa w pkt.1 niniejszego paragrafu, dokonują analizy wypełnionych przez pracowników szkoły ankiet. Sporządzają na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazują dyrektorowi Szkoły. Raport jest wykorzystany do modyfikacji obszarów ryzyka występowania przejawów krzywdzenia dzieci w Szkole - **załącznik 8**.
5. Dyrektor Szkoły, zarządzeniem, wprowadza do *Polityki* niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom placówki, dzieciom i ich opiekunom nowe brzmienie *Polityki*.

Rozdział VII

Przepisy końcowe

§ 8.

1. *Polityka* wchodzi w życie Zarządzeniem dyrektora Szkoły z dniem jej ogłoszenia.
2. Zapoznanie z *Polityką* następuje w sposób:
 - 1) dla nauczycieli (na posiedzeniu rady pedagogicznej i przesłanie jej tekstu drogą elektroniczną)
 - 2) dla pracowników niepedagogicznych (poprzez wyłożenie dokumentu na portierni szkoły i przesłanie jej tekstu drogą elektroniczną)
 - 3) dla dzieci (omówienie na godzinach z wychowawcą klasy)
 - 4) opiekunów dzieci (przesłanie jej tekstu drogą elektroniczną oraz poprzez zamieszczenie na stronie internetowej)

ZASADY BEZPIECZNEJ REKRUTACJI PERSONELU

w Szkole Podstawowej Nr 43 im. Simony Kossak w Białymstoku

1. Szkoła sprawdza, czy osoby przez nią zatrudnione (w tym osoby pracujące na podstawie umowy zlecenie oraz wolontariusze/stażysci) posiadają odpowiednie kwalifikacje do pracy z dziećmi. W przypadku zatrudnienia nowego pracownika w Szkole placówka może żądać danych (w tym dokumentów) dotyczących:
 - 1) wykształcenia,
 - 2) kwalifikacji zawodowych,
 - 3) przebiegu dotychczasowego zatrudnienia kandydata/kandydatki,
 - 4) danych kontaktowych kandydata/kandydatki.
2. Placówka może prosić kandydata/kandydatkę o przedstawienie referencji od poprzedniego pracodawcy lub o podanie kontaktu do osoby, która takie referencje może wystawić. Podstawą dostarczenia referencji lub kontaktu do byłych pracodawców jest zgoda kandydata/kandydatki. Niepodanie takich danych w świetle obowiązujących przepisów nie powinno rodzić dla tej osoby negatywnych konsekwencji w postaci np. odmowy zatrudnienia wyłącznie w oparciu o tę podstawę. Placówka nie może samodzielnie prowadzić tzw. screeningu osób ubiegających się o pracę, gdyż ograniczają ją w tym zakresie przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych oraz Kodeksu pracy.
3. Przed dopuszczeniem osoby zatrudnianej do wykonywania obowiązków związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, małoletnich lub z opieką nad nimi placówka jest zobowiązana sprawdzić osobę zatrudnianą w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym – Rejestr z dostępem ograniczonym oraz Rejestr osób w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze. Rejestr dostępny jest na stronie: rps.ms.gov.pl. Aby sprawdzić osobę w Rejestrze placówka potrzebuje następujących danych kandydata/ kandydatki: imię i nazwisko, data urodzenia, pesel, nazwisko rodowe, imię ojca, imię matki.
4. Wydruk z Rejestru jest przechowywany w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej wolontariusza/osoby zatrudnionej w oparciu o umowę cywilnoprawną.
5. Przed zatrudnieniem nauczyciela konieczna jest weryfikacja jego niekaralności. Wymóg niekaralności obowiązuje pracowników samorządowych oraz nauczycieli. W tym celu dyrektor żąda od kandydata zaświadczenia o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego. Pozyskanie informacji z rejestru leży w gestii kandydata do zatrudnienia na stanowisku nauczyciela.
6. Szkoła nie żąda zaświadczenia o niekaralności od nauczyciela, w przypadku, gdy będzie z nim nawiązany stosunek pracy: w tej samej szkole, w ciągu 3 miesięcy od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia (po upływie okresu stanu nieczynnego) stosunku pracy.

7. Od 15 lutego 2024 r. każda osoba, zatrudniana lub dopuszczona do innej działalności związanej z: wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu, realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, opieką nad małoletnimi musi złożyć dodatkową informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie niekaralności prawomocnym wyrokiem sądu za następujące przestępstwa określone w:
- 1) rozdziale XIX Kodeksu karnego (przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu),
 - 2) rozdziale XXV Kodeksu karnego (przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności),
 - 3) art. 189a Kodeksu karnego (handel ludźmi),
 - 4) art. 207 Kodeksu karnego (znęcanie się),
 - 5) ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (art. 21 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym).
8. Jeżeli kandydat posiada obywatelstwo inne niż polskie wówczas powinien przedłożyć dyrektorowi szkoły:
- 1) własnoręcznie sporządzone i podpisane oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwał w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Polska i państwo obywatelstwa,
 - 2) informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi (a w razie braku możliwości jej uzyskania – informację z rejestrów karnych nieukierunkowaną na określony cel) – art. 21 ust. 5 ustawy.
9. Gdy w danym państwie nie prowadzi się rejestru karnego bądź nie wydaje się informacji z tego rejestru, wówczas kandydat do zatrudnienia musi przedstawić własnoręcznie sporządzone i podpisane oświadczenie o:
- 1) braku rejestru karnego w danym państwie albo o braku możliwości uzyskania informacji z takiego rejestru,
 - 2) niekaralności w danym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z o przeciwdziałaniu narkomanii,
 - 3) niewydaniu wobec tej osoby innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się ww. czynów zabronionych,
 - 4) braku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy obowiązku stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi (art. 21 ust.7 ustawy).
- Pod oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej składa się oświadczenie o następującej treści: *Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia*. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
10. Zarówno zaświadczenia o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego (utrwalone w postaci wydruków), jak i wskazane oświadczenia odbierane od cudzoziemców muszą zostać dołączone do części A akt osobowych

**Oświadczenie o niekaralności i zobowiązaniu do przestrzegania
podstawowych zasad ochrony dzieci**

.....
miejsce i data

Ja,

nr PESEL

oświadczam, że nie byłam/em skazana/y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

Ponadto oświadczam, że zapoznałam/-em się z zasadami ochrony dzieci obowiązującymi w Szkole Podstawowej Nr 43 im. Simony Kossak w Białymstoku i zobowiązuje się do ich przestrzegania.

.....
podpis

**MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
BIURO INFORMACYJNE
KRAJOWEGO REJESTRU KARNEGO**

Nazwa i adres podmiotu kierującego
zapytanie oraz numer urządzenia
służącego do automatycznego
odbioru informacji

Data wpływu

miejsce na znaki opłaty sądowej*)

Data wystawienia

ZAPYTANIE O UDZIELENIE INFORMACJI O OSOBIE)**

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Numer PESEL

.....
numer paszportu albo innego dokumentu
stwierdzającego tożsamość***)

1. Nazwisko rodowe
2. Nazwisko (w tym przybrane)
3. Imiona
4. Imię ojca 5. Imię matki
6. Data urodzenia 7. Nazwisko rodowe matki
8. Miejsce urodzenia 9. Obywatelstwo
10. Miejsce zamieszkania
11. Wskazanie postępowania, w związku z którym zachodzi potrzeba uzyskania informacji o osobie
.....
.....
12. Rodzaj danych , które mają być przedmiotem informacji o osobie:****)

☐ 1. Kartoteka karna

☐ 2. Kartoteka nieletnich

☐ 3. Kartoteka osób pozbawionych wolności oraz poszukiwanych listem gończym
13. Zakres danych, które mają być przedmiotem informacji o osobie

.....
(podpis osoby uprawnionej)

*) Jeżeli zapytanie podlega opłacie i jest ona wnoszona znakami opłaty sądowej.

**) Dane osobowe należy podać na podstawie dokumentów stwierdzających tożsamość.

***)) Należy wypełnić w przypadku, gdy zapytanie dotyczy osoby nieposiadającej numeru PESEL.

*****) W punkcie 12 należy wstawić X w odpowiednim kwadracie.

Pouczenie

Uzyskanie bez uprawnienia informacji o osobie z Krajowego Rejestru Karnego jest zagrożone grzywną, karą ograniczenia wolności albo karą pozbawienia wolności do lat 2 (art. 25 ustawy z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym).

**Oświadczenie o niekaralności za przestępstwa popełnione umyślnie
lub umyślnie przestępstwa skarbowe oraz o niefigurowaniu w Rejestrze
Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym**

Ja niżej podpisany/a
imię/ imiona / i nazwisko

Zamieszkały/a
adres zamieszkania

Legitymujący/a się dowodem osobistym

Wydany przez

świadomy/a odpowiedzialności karnej wynikającej z art. 233§1 kodeksu karnego przewidującego karę pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 8 lat za składanie fałszywych zeznań

Oświadczam

iż, nie byłem/am karany/a za przestępstwo przeciwko mieniu, przeciwko obrotowi gospodarczemu, przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego, przeciwko wiarygodności dokumentów, za przestępstwo skarbowe i umyślnie przestępstwo ściągane z oskarżenia publicznego oraz, że nie figuruje w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym.

.....
(miejscowość i data złożenia oświadczenia)

.....
(czytelny podpis kandydata)

ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI PERSONEL–DZIECKO

1. Zasady bezpiecznych relacji personelu Szkoły Podstawowej Nr 43 im. Simony Kossak w Białymstoku z dziećmi

Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez personel jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Personel traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dziecka w jakiegokolwiek formie. Personel realizując te cele działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych instytucji oraz swoich kompetencji. Zasady bezpiecznych relacji personelu z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia (*załącznik do zarządzenia dyrektora szkoły nr 87/2023/2024 z dnia 25 stycznia 2024 r w sprawie wprowadzenia Standardów Ochrony Młodości*)

2. Relacje personelu z dziećmi

Pracownik Szkoły jest zobowiązany do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowego rozważenia, czy jego reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych dzieci. Pracownik działa w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji swojego zachowania.

3. Zasady komunikacji z dziećmi

- 1) W komunikacji z dziećmi zachowuj cierpliwość i szacunek.
- 2) Słuchaj uważnie dzieci i udzielaj im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji.
- 3) Nie wolno upokarzać i obrażać dziecka.
- 4) Nie wolno krzyczeć na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci.
- 5) Nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
- 6) Szanuj prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, aby chronić dziecko, wyjaśnij mu to najszybciej jak to możliwe.
- 7) Jeśli pojawi się konieczność porozmawiania z dzieckiem na osobności, staraj się zostawić uchylone drzwi do pomieszczenia i zadbaj, aby być w zasięgu wzroku innych. Możesz też poprosić drugiego pracownika o obecność podczas takiej rozmowy.
- 8) Nie wolno zachowywać się w obecności dzieci w sposób nie stosowny tj.: używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej.
- 9) Zapewnij dzieci, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć Tobie lub wskazanej osobie i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji lub pomocy.

4. Działania z dziećmi

- 1) Doceniaj i szanuj wkład dzieci w podejmowane działania, aktywnie je angażuj i traktuj równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.
- 2) Unikaj faworyzowania dzieci.
- 3) Nie wolno nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę.
- 4) Nie wolno utrzymywać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych dzieci.
- 5) Nie wolno proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych, leków, wszelkich środków psychoaktywnych ani nielegalnych substancji.
- 6) Nie wolno wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec dziecka lub rodziców/opiekunów dziecka.
- 7) Nie wolno zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych. Nie dotyczy to okazjonalnych podarków związanych ze świętami w roku szkolnym, np. kwiatów, w ramach podziękowań za współpracę.
- 8) Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie dzieckiem przez pracownika lub pracownikiem przez dziecko, muszą być raportowane dyrekcji.

5. Kontakt fizyczny z dziećmi

- 1) Przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Istnieją sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia wiek dziecka, etap rozwojowy, kontekst sytuacyjny, w celu zapewnienia bezpieczeństwa dziecku lub innym dzieciom. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, zachowując świadomość, że nawet przy dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie.
- 2) Nie wolno bić, szturchać, popychać ani naruszać integralności fizycznej dziecka.
- 3) Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań.
- 4) Nie angażuj się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne.
- 5) Zachowaj szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużyć i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania.
- 6) W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec dziecka, unikaj innego niż niezbędnego kontaktu fizycznego z dzieckiem.
- 7) Goszczenie dziecka/ucznia niepełnoletniego we własnym miejscu zamieszkania jest zabronione.
- 8) Podczas dłuższych niż jednodniowe wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z dzieckiem w jednym łóżku lub w jednym pokoju.

6. Kontakty poza godzinami pracy

- 1) Kontakt z dziećmi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów edukacyjnych lub wychowawczych.
- 2) Nie wolno zapraszać dzieci do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Obejmuje to także kontakty z dziećmi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
- 3) Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z dziećmi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (dziennik elektroniczny, maile służbowe, telefony rodziców/opiekunów udostępnione w dzienniku elektronicznym; pracownik szkoły decyduje o tym czy udostępni swój prywatny numer telefonu rodzicom/opiekunom dziecka; niedopuszczalne jest udostępnianie prywatnych numerów telefonów pracowników szkoły dziecku).
- 4) Jeśli zachodzi konieczność spotkania z dziećmi poza godzinami pracy, należy poinformować o tym dyrekcję, uzyskać zgodę rodzica/opiekuna prawnego dziecka.
- 5) Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie dzieci są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.

KODEKS RELACJI UCZEŃ- UCZEŃ

1. Uczniowie traktują siebie nawzajem z szacunkiem, akceptacją i bez uprzedzeń, bez względu na różnice kulturowe, społeczne czy osobiste.
2. Uczniowie pomagają sobie nawzajem w nauce oraz innych aktywnościach szkolnych.
3. Uczniowie są świadomi swoich działań wobec innych uczniów i ponoszą odpowiedzialność za nie.
4. Uczniowie przestrzegają szkolnych zasad bezpieczeństwa, aby unikać wypadków czy kontuzji.
5. Szkoła powinna być miejscem wolnym od przemocy fizycznej, werbalnej i psychologicznej. W relacjach z innymi uczniami uczniowie szkoły nie przejawiają:
 - 1) agresji słownej: obelgi słowne, ubliżanie, ośmieszanie, przezywanie, wulgarne gesty
 - 2) agresji fizycznej: bójki
 - 3) wymuszania, zastraszania
 - 4) znęcania się nad innymi uczniami
 - 5) demoralizacji:
 - a) nie piją alkoholu i nie przebywają pod jego wpływem na terenie szkoły oraz na zajęciach, imprezach i wycieczkach organizowanych przez szkołę
 - b) nie używają wulgaryzmów
 - c) nie palą papierosów/e-papierosów
 - d) nie posiadają, rozprawdzają czy używają środków psychoaktywnych
 - e) nie wyłudniają pieniędzy
 - f) nie kradną
 - g) nie fałszują dokumentów szkolnych
 - h) nie stwarzają sytuacji zagrażających życiu i zdrowiu innych uczniów
 - i) nie niszczą własności innych uczniów i mienia szkolnego

**I. ZASADY BEZPIECZNEGO KORZYSTANIA
Z INTERNETU I MEDIÓW ELEKTRONICZNYCH
w Szkole Podstawowej Nr 43 im. Simony Kossak w Białymstoku**

1. Sieć szkolna jest monitorowana, tak, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
2. Rozwiązania organizacyjne na poziomie placówki bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
3. Pracownik Szkoły jest świadomy cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z rejestrowania swojej prywatnej aktywności w sieci przez aplikacje i algorytmy, ale także swoich własnych działań w internecie. Dotyczy to „lajkowania” określonych stron, korzystania z aplikacji randkowych, na których można spotkać uczniów/uczennice, obserwowania określonych osób/stron w mediach społecznościowych i ustawień prywatności kont, z których korzysta. Dzieci i ich rodzice /opiekunowie będą mieć wgląd w cyfrową aktywność pracownika szkoły jeśli jego profil jest publicznie dostępny.
4. Nie wolno nawiązywać kontaktów z uczniami i uczennicami poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.
5. Infrastruktura sieciowa placówki umożliwia dostęp do Internetu, zarówno personelowi, jak i dzieciom, w czasie zajęć i poza nimi.
6. Wyznaczona jest osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo sieci w szkole. Do obowiązków tej osoby należą:
 - 1) zabezpieczenie sieci internetowej placówki przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego oprogramowania.
 - 2) aktualizowanie oprogramowania w miarę potrzeb.
 - 3) przynajmniej raz w miesiącu sprawdzanie, czy na komputerach ze swobodnym dostępem podłączonych do internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik stara się ustalić kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia. Informację o dziecku, które korzystało z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik przekazuje kierownictwu, które aranżuje dla dziecka rozmowę z psychologiem lub pedagogiem na temat bezpieczeństwa w internecie. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy psycholog/pedagog uzyska informacje, że dziecko jest krzywdzone, podejmuje działania opisane w procedurach interwencji.
7. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem pracownika placówki, ma on obowiązek informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z internetu. Pracownik szkoły czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z internetu przez dzieci podczas zajęć.
8. W miarę możliwości osoba odpowiedzialna za internet przeprowadza z dziećmi cykliczne warsztaty dotyczące bezpiecznego korzystania z internetu.
9. Za skuteczne zabezpieczenie dostępu dziecka do szkodliwych/niepożądanych treści na prywatnym urządzeniu jest odpowiedzialny rodzic/prawny opiekun dziecka (dotyczy to również treści niewłaściwych przesyłanych uczniom przez innych uczniów).

10. Rodzice/prawni opiekunowie są świadomi własnej działalności w sieci i ponoszą odpowiedzialność za swoją aktywność w mediach społecznościowych dotyczącą dzieci/uczniów/pracowników Szkoły, uznaną za krzywdzącą, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

II. PROCEDURY INTERWENCJI

1. Dostęp do treści szkodliwych, niepożądanych, nielegalnych publikowanych w Internecie

np. przemoc, pornografia, sekty, popularyzacja faszyzmu, nawoływanie do samookaleczeń, werbunek do org. terrorystycznych, promowanie korzystania z narkotyków

- 1) Ustal okoliczności uzyskania przez ofiarę dostępu do szkodliwych treści.
- 2) Konieczne jest poinformowanie wszystkich rodziców lub opiekunów dzieci uczestniczących w zdarzeniu o sytuacji i roli ich dzieci.
- 3) Zabezpieczenie dowodów jest zadaniem rodziców lub opiekunów prawnych dziecka, w czynnościach tych może wspomagać ich przedstawiciel szkoły posiadający odpowiednie kompetencje techniczne.
- 4) Zgłoś incydent na Policję jeżeli treści nie można bezpośrednio powiązać z uczniami szkoły.
- 5) Ofiary i świadków zdarzenia otocz opieką psychologicznopedagogiczną od pierwszego etapu interwencji.
- 6) Jeżeli informacja na temat zdarzenia dotarła do środowiska rówieśniczego ofiary przeprowadź działania edukacyjne i wychowawcze.
- 7) Kontakt z treściami szkodliwymi lub niebezpiecznymi może wywołać potrzebę skorzystania przez ofiarę ze specjalistycznej opieki psychologicznej - decyzja o kontakcie i skierowaniu na terapię musi zostać podjęta w porozumieniu z rodzicami/ opiekunami prawnymi dziecka.

KONTAKTY ALARMOWE: Zgłaszanie nielegalnych treści – tel. 801 615 005; Policja – 997

2. Cyberprzemoc

nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli

- 1) Przypadek cyberprzemocy może zostać ujawniony przez ofiarę, świadka lub osobę bliską ofierze.
- 2) Wysłuchaj ze spokojem osoby zgłaszającej. Podziękuj za zaufanie i zgłoszenie sprawy. Oceń, czy zdarzenie wyczerpuje znamiona cyberprzemocy.
- 3) Identyfikacja sprawcy często jest możliwa dzięki zebranych materiałom – wynikom rozmów z osobą zgłaszającą, z ofiarą, analizie zebranych materiałów. Ofiara często domyśla się, kto stosuje wobec niego cyberprzemoc. Zabezpiecz wszystkie dowody, przeprowadź analizę dowodów, zrób kopię dostępnych materiałów, odnotuj czas i miejsce zdarzenia, ustal dane ofiary, sprawdź źródła (adresy stron www, historia połączeń, chat itp).
- 4) Zaproponuj pomoc specjalisty oraz możliwość zgłoszenia sprawy Policji w trakcie rozmowy z dzieckiem i/lub jego rodzicami/opiekunami.
- 5) Bezwzględnie zgłoś rozpowszechnianie nagich zdjęć osób poniżej 18 roku życia (art. 202 par. 3 KK).

- 6) Skontaktuj się z Policją jeżeli zostało naruszone prawo (np. groźby karalne, świadome publikowanie nielegalnych treści, rozpowszechnianie nagich zdjęć z udziałem małoletnich).
- 7) Udziel wsparcia ofierze - ofiara zdarzenia musi czuć się bezpieczna i musi czuć wsparcie ze strony dorosłych (rodziców, grona pedagogicznego). Zapewnij ofiarę, że nie jest winna zaistniałej sytuacji oraz że nikt nie ma prawa zachowywać się w ten sposób.
- 8) Włącz w działania rodziców/opiekunów ofiary - informuj na bieżąco o sytuacji.
- 9) Zadbaj o bezpieczeństwo świadków zdarzenia Zwłaszcza, jeśli byli oni osobami ujawniającymi cyberprzemoc.
- 10) Skontaktuj się z dostawcą usługi w celu usunięcia z sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów.

KONTAKTY ALARMOWE: Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży - 116 111;

Telefon dla Rodziców i Nauczycieli w sprawie Bezpieczeństwa Dzieci – 800 100 100

3. Naruszenia prywatności

dotyczące nieodpowiedniego lub niezgodnego z prawem wykorzystania danych osobowych lub wizerunku dziecka i pracownika szkoły (przestępstwo)

- 1) Skontaktuj się z pedagogiem szkolnym, wychowawcą gdy ofiarą/sprawcą jest uczeń.
- 2) Zgromadź materiały świadczące o wystąpieniu nieodpowiedniego lub niedozwolonego prawem działania – w formie elektronicznej (e-mail, zrzut ekranu, konwersacja w komunikatorze lub sms).
- 3) Powiadomienie o incydencie Policji Decyzję podejmuje dyrekcja szkoły. Rodzice winni skontaktować się bezpośrednio z Policją i powiadomić o tym szkołę w przypadku, gdy doszło do naruszenia prywatności – kradzież, wyludzenie danych osobowych, wykorzystanie wizerunku dziecka ze strony dorosłych osób trzecich. Identyfikacji sprawcy dokonuje Policja
- 4) Skontaktuj się z podmiotem świadczącym usługi – sprzedawcą w celu wyjaśnienia charakteru zdarzenia, jeżeli kradzież tożsamości użyta została w celu zakupu towarów online lub dokonania transakcji finansowych.
- 5) Likwidacja stron internetowych czy profili w portalach społecznościowych odbywać się winna przy udziale i za zgodą Policji która powinna zabezpieczyć dowody istotne dla sprawy.
- 6) Podejmij działania wychowawcze - uświadom sprawcy że jego postępowanie jest nieodpowiednie, nielegalne, szkodliwe, wskaż na odpowiedzialność, jaka ciąży na sprawcy z tytułu takich zachowań; spraw, aby sprawca przeprosił za swoje czyny.
- 7) Zapewnij opiekę pedagogicznopsychologiczną i powiadom o działaniach podjętych w celu usunięcia skutków działania sprawcy (np. usunięcie z Internetu intymnych zdjęć ofiary, zablokowanie dostępu do konta w portalu społecznościowym). Skieruj ucznia do placówki specjalistycznej za zgodą i we współpracy z rodzicami.

PODSTAWY PRAWNE: Kodeks Karny (art. 190a par. 2)

4. Zagrożenia dla zdrowia dzieci w związku z nadmiernym korzystaniem z Internetu

infoholizm – nadmierne, obejmujące niekiedy niemal całą dobę korzystanie z zasobów Internetu i gier komputerowych (najczęściej sieciowych) i portali społecznościowych przez dzieci

- 1) Infoholizm stwierdza najczęściej rodzic lub opiekun prawny dziecka.

- 2) Każde dziecko, u którego podejrzewa się nałóg korzystania z Internetu powinno zostać profesjonalnie zdiagnozowane przez psychologa szkolnego.
- 3) Szkoła we współpracy z rodzicami kieruje dziecko do placówki specjalistycznej.

5. Nawiązywanie niebezpiecznych kontaktów w Internecie

zagrożenie obejmuje kontakty osób dorosłych z małoletnimi w celu zainicjowania znajomości prowadzących do wyludzenia poufnych informacji, nawiązania kontaktów seksualnych, skłonienia dziecka do zachowań niebezpiecznych dla jego zdrowia i życia lub wyludzenia własności (np. danych, pieniędzy, cennych przedmiotów rodzinnych)

- 1) Zidentyfikuj i zabezpiecz dowody działania dorosłego sprawcy - zbierz dowody dostępne w formie elektronicznej (zapisy rozmów w komunikatorach, na portalach społecznościowych; zrzuty ekranowe, zdjęcia, wiadomości e-mail).
- 2) Powiadom rodziców o możliwym związku zachowań antyzdrowotnych dzieci z inspiracją w Internecie.
- 3) Zawiadom Policję o wystąpieniu zdarzenia. Powiadom Policję lub sąd rodzinny w przypadkach naruszenia prawa – szczególnie w przypadku uwiedzenia dziecka do lat 15.
- 4) Nie podejmuj aktywności zmierzających bezpośrednio do kontaktu ze sprawcą - zadaniem szkoły jest zebranie dowodów i opieka nad ofiarą i ew. świadkami.
- 5) Otocz ofiary pomocą psychologiczno-pedagogiczną; zadbaj o utworzenie dobrego środowiska współpracy szkoły z rodzicami/opiekunami. Skieruj ofiarę do placówki specjalistycznej opieki psychologicznej. W przypadkach uwiedzenia nieletnich przez osoby dorosłe rekomenduje się w porozumieniu z rodzicami/opiekunami prawnymi – skierowanie ofiary na terapię.

PODSTAWY PRAWNE: Kodeks Karny, art. 200, 200a par 1 i 2, art. 286 par.1

KONTAKTY ALARMOWE: Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży - 116 111;

Telefon dla Rodziców i Nauczycieli w sprawie Bezpieczeństwa Dzieci – 800 100 100

6. Seksting

provokacyjne zachowania i aktywność seksualna jako źródło dochodu osób nieletnich - przesyłanie drogą elektroniczną lub publikowanie w portalach (społecznościowych) prywatnych treści, głównie zdjęć, o kontekście seksualnym, erotycznym i intymnym

Materiały uznane za pornograficzne należy zgłosić na Policję. Zgłoszeń na Policję dokonują rodzice/opiekunowie dziecka.

Działaj w porozumieniu z rodzicami lub opiekunami prawnymi sprawców

Zabezpiecz dowody na urządzeniach szkolnych - przesyłane zdjęcia, czy zrzuty ekranów portali, w których opublikowano zdjęcia.

Powiadom Policję lub sąd rodzinny w przypadku publikacji lub upowszechniania zdjęć o charakterze pornograficznym na urządzeniach szkolnych.

Przedstaw sprawcom dowody, okoliczności zdarzenia, konsekwencje jakimi skutkuje takie zachowanie.

Zaproponuj odpowiednie działania wychowawcze, w sytuacji upublicznienia przypadku sekstingu w środowisku rówieśniczym - należy uświadomić środowisku rówieśniczemu negatywne aspekty moralne sekstingu oraz narażanie się na dotkliwe kary.

Skontaktuj się z placówkami specjalistycznymi - decyzję o skierowaniu do placówki powinien podjąć psycholog/pedagog szkolny wspólnie z rodzicami/ opiekunami prawnymi ofiary/sprawcy.

PODSTAWY PRAWNE: Kodeks Karny (art. 191a i 202)

7. Zagrożenia bezpieczeństwa technicznego sieci, komputerów i zasobów online

- 1) Zgłoś incydent osobie odpowiedzialnej za infrastrukturę cyfrową szkoły oraz dyrekcji.
- 2) Powiadom Policję W sytuacji, gdy incydent spowodował szkole straty materialne lub wiązał się z utratą danych (np. gromadzonych w e-dzienniku szkoły).
- 3) Podejmij działania wychowawcze i powiadom rodziców jeśli sprawcami incydentu są uczniowie szkoły.
- 4) Skorzystaj z zewnętrznego wsparcia eksperckiego - w przypadkach zaawansowanych awarii (np. wywołanych przez trojany) lub strat (np. utrata danych z e-dziennika) skontaktuj się z serwisem twórcy oprogramowania lub zamów usługi w wyspecjalizowanej firmie.

KARTA INTERWENCJI NR /		
IMIĘ I NAZWISKO DZIECKA/KLASA		
OSOBA ZAWIADAMIAJĄCA O PODEJRZENIU KRZYWDZENIA /FUNKCJA		
DATA ZGŁOSZENIA		
PRZYCZYNA INTERWENCJI (FORMA KRZYWDZENIA) /OPIS		
OPIS DZIAŁAŃ PODJĘTYCH PRZEZ PEDAGOGA/PSYCHOLOGA/PEDAGOGA SZKOLNEGO/WYCHOWAWCĘ	DATA	DZIAŁANIE
SPOTKANIA Z OPIEKUNAMI DZIECKA	DATA	OPIS SPOTKANIA

FORMA PODJĘTEJ INTERWENCJI	X	FORMA INTERWENCJI
		ZAWIADOMIENIE POLICJI O PODEJRZENIU POPEŁNIENIA PRZESTĘPSTWA
		WNIOSEK DO SĄDU RODZINNEGO O WGLĄD W SYTUACJĘ DZIECKA/RODZINY
		INNY RODZAJ INTERWENCJI/JAKI?
ORGAN, DO KTÓREGO ZGŁOSZONO INTERWENCJĘ	DATA	NAZWA ORGANU

ZASADY OCHRONY WIZERUNKU I DANYCH OSOBOWYCH DZIECI **w Szkole Podstawowej Nr 43 im. Simony Kossak w Białymstoku**

1. W działaniach Szkoły kierujemy się odpowiedzialnością i rozważą wobec utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków dzieci.
2. Dzielenie się zdjęciami i filmami z aktywności Szkoły służy celebrowaniu sukcesów dzieci, dokumentowaniu działań i zawsze ma na uwadze bezpieczeństwo dzieci. Szkoła wykorzystuje zdjęcia/nagrania pokazujące szeroki przekrój dzieci – chłopców i dziewczęta, dzieci w różnym wieku, o różnych uzdolnieniach, stopniu sprawności i reprezentujące różne grupy etniczne.
3. Zgoda rodziców/opiekunów prawnych na wykorzystanie wizerunku ich dziecka jest tylko wtedy wiążąca, jeśli dzieci i rodzice/opiekunowie prawni zostali poinformowani o sposobie wykorzystania zdjęć/nagrań wizerunku. Zgodę na wykorzystanie wizerunku ich dziecka rodzice podpisują na początku etapu edukacyjnego.
4. Bezpieczeństwo wizerunków dzieci jest zachowane poprzez unikanie podpisywania zdjęć/nagrań informacjami identyfikującymi dziecko z imienia i nazwiska. Jeśli konieczne jest podpisanie dziecka używamy tylko imienia i pierwszej litery nazwiska.
5. Szkoła nie ujawniania informacji wrażliwych o dziecku dotyczących m.in. stanu zdrowia, sytuacji materialnej, sytuacji prawnej i powiązanych z wizerunkiem dziecka (z wyjątkiem zbiorów indywidualnych organizowanych przez naszą Szkołę).
6. Szkoła minimalizuje ryzyko kopiowania i nieestosownego wykorzystania zdjęć/nagrań dzieci poprzez przyjęcie zasad:
 - 1) wszystkie dzieci znajdujące się na zdjęciu/naganiu muszą być ubrane, a sytuacja zdjęcia/nagrania nie jest dla dziecka poniżająca, ośmieszająca ani nie ukazuje go w negatywnym kontekście,
 - 2) zdjęcia/nagrania dzieci powinny się koncentrować na czynnościach wykonywanych przez dzieci i w miarę możliwości przedstawiać dzieci w grupie, a nie pojedyncze osoby.
 - 3) rezygnacja z publikacji zdjęć dzieci, nad którymi nie sprawujemy już opieki, jeśli one lub ich rodzice/opiekunowie prawni nie wyrazili zgody na wykorzystanie zdjęć po odejściu z instytucji.
7. Jeśli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, impreza publiczna, zgoda rodziców/opiekunów prawnych dziecka nie jest wymagana.
8. W sytuacjach, w których rodzice/opiekunowie lub widzowie szkolnych wydarzeń i uroczystości itd. rejestrują wizerunki dzieci do prywatnego użytku:

- 1) wykorzystanie, przetwarzanie i publikowanie zdjęć/nagrań zawierających wizerunki dzieci i osób dorosłych wymaga udzielenia zgody przez te osoby, w przypadku dzieci – przez ich rodziców/opiekunów prawnych.
 - 2) zdjęcia lub nagrania innych rodziców zawierające wizerunki dzieci nie powinny być udostępniane w mediach społecznościowych ani na serwisach otwartych, chyba że rodzice lub opiekunowie prawni tych dzieci wyrażą na to zgodę.
9. Jeśli przedstawiciele mediów lub dowolna inna osoba będą chcieli zarejestrować organizowane przez Szkołę wydarzenie i opublikować zebrany materiał, muszą zgłosić taką prośbę wcześniej i uzyskać zgodę dyrekcji. W takiej sytuacji Szkoła oczekuje informacji o:
- 1) imieniu, nazwisku i adresie osoby lub redakcji występującej o zgodę,
 - 2) uzasadnieniu potrzeby rejestrowania wydarzenia oraz informacji, w jaki sposób i w jakim kontekście zostanie wykorzystany zebrany materiał.
10. Pracownikom Szkoły nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów i osobom nieupoważnionym utrwalania wizerunku dziecka na terenie instytucji bez zgody dyrekcji.
11. Personel Szkoły nie kontaktuje przedstawicieli mediów z dziećmi, nie przekazuje mediom kontaktu do rodziców/opiekunów prawnych dzieci i nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie dziecka lub jego rodzica/opiekuna prawnego. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik jest przekonany, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.
12. Pracownicy Szkoły nie mogą przechowywać materiałów elektronicznych zawierających wizerunki dzieci na nośnikach nieszyfrowanych ani mobilnych, takich jak telefony komórkowe i urządzenia z pamięcią przenośną (np. pendrive).
13. Pracownicy szkoły mogą używać osobistych urządzeń rejestrujących (tj. telefony komórkowe, aparaty fotograficzne, kamery) w celu rejestrowania wizerunków dzieci podczas eventów szkolnych, pod warunkiem, że nagrany materiał zostanie przeniesiony na sprzęt szkolny, a następnie materiały zawierające wizerunki dzieci zostaną trwale usunięte z osobistych urządzeń rejestrujących pracowników.

MONITORING STANDARDÓW – ANKIETA

WYPEŁNIA PRACOWNIK SZKOŁY/RODZIC/OPIEKUN DZIECKA /RAZ W ROKU SZKOLNYM/

P – PRACOWNIK SZKOŁY – właściwe zakreślić

R - RODZIC/OPIEKUN DZIECKA - właściwe zakreślić

P	R		
		Tak	Nie
Czy znasz standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem obowiązujące w szkole			
Czy znasz treść dokumentu <i>Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem</i>			
Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?			
Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?			
Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące <i>Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem?</i> (odpowieź opisowa poniżej)			

„Identyfikacja priorytetowych potrzeb informacyjnych i szkoleniowych”

Proszę o zaznaczenie (dowolna ilość) tematyki szkolenia w jakim chciałby Pan/Pani uczestniczyć w tym roku szkolnym

	Tematyka szkolenia	x
1	Podstawowa wiedza dotycząca praw dzieci oraz ochrony dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem	
2	Polityka ochrony dzieci i procedury	
3	Rozpoznawanie symptomów krzywdzenia	
4	Pomoc dzieciom krzywdzonym	
5	Zagrożenia dzieci w Internecie	
6	Wychowanie bez przemocy	
7	Przemoc rówieśnicza	
8	Żadne z powyższych	

OBSZARY RYZYKA

Obszary ryzyka	Czynniki ryzyka	Znaczenie ryzyka	Działania do wdrożenia celem zredukowania ryzyka
Personel Szkoly	Relacje pracowników z uczniami	średnie	szkolenia z <i>Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem</i>
	Rekrutacja pracowników	niskie	zaświadczenia o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego
			Rejestr Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym
	Rotacja personelu	średnie	referencje od poprzedniego pracodawcy
Partnerzy Szkoly	Usługi oferowane uczniom przez firmy zewnętrzne	wysokie	zawarcie w umowach klauzuli o konieczności przestrzegania <i>Polityki</i>
	Szkolenia zewnętrzne/warsztaty	średnie	szkolenia/warsztaty w obecności pracownika szkoły
	Rodzice innych uczniów	wysokie	uczulenie rodziców na filmowanie /fotografowanie innych uczniów i wykorzystanie nagrań wyłącznie do użytku prywatnego
Komunikacja	Komunikacja wewnętrzna/zewnętrzna /technologie informacyjne /zabezpieczenia w szkole	niskie	systematyczna aktualizacja zabezpieczeń informatycznych
	Komunikacja zewnętrzna/technologie informacyjne/zabezpieczenia w prywatnych urządzeniach uczniów	wysokie	pedagogizacja rodziców w zakresie cyberprzestępczości wobec dzieci
	Media społecznościowe	wysokie	pedagogizacja rodziców w zakresie cyberprzestępczości wobec dzieci
Zajęcia edukacyjne poza Szkołą	Wycieczki/wyjścia uczniowskie/konkursy zewnętrzne	wysokie	wzmoczony nadzór opiekunów
Fundraising	Organizacja festynów/zbiórek funduszy	wysokie	wzmoczony nadzór opiekunów
	Wolontariat uczniowski	wysokie	wzmoczony nadzór opiekunów

Procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

KROK 1.

Pracownik, po zidentyfikowaniu ryzyka krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego przez pracownika, innego dorosłego, rodziców ucznia, innego małoletniego lub pozyskaniu takiej informacji od innych osób, rodziców, w tym rodziców małoletniego, niezwłocznie interweniuje i zatrzymuje krzywdzenie, następnie informuje o tym dyrektora, koordynatora i wychowawcę oraz sporządza protokół interwencji. **Załącznik nr 5**

KROK 2.

W związku z podejrzeniem ryzyka krzywdzenia lub krzywdzenia małoletniego przez pracownika koordynator lub nauczyciel niezwłocznie izoluje małoletniego od potencjalnego sprawcy, szkoła zawiadamia policję i podejmuje dodatkowe kroki jako pracodawca (zgodne z Kartą Nauczyciela, Kodeksem pracy, ogólnymi przepisami prawa).

KROK 3.

W każdym z przytoczonych przypadków małoletni zostaje niezwłocznie otoczony opieką i wsparciem psychologa szkolnego, wychowawcy oddziału i innych specjalistów wg potrzeb. W przypadku ucznia nie komunikującego się werbalnie, koordynator, wychowawca lub pracownik, który wszczął procedurę interwencji – powiadamia nauczyciela specjalistę, stosującego np. komunikację alternatywną lub zespół nauczycieli i specjalistów pracujących z uczniem.

KROK 4.

Koordynator zawiadamia rodziców o incydencie, informuje o stanie małoletniego np. konieczności interwencji medycznej (badania lekarskiego) oraz o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy wobec małoletniego.

KROK 5.

W przypadku podejrzenia, że życie małoletniego jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu, pracownik niezwłocznie informuje odpowiednie służby (policja, pogotowie ratunkowe), dzwoniąc pod numer 112 lub 999, a następnie informuje koordynatora, dyrektora i rodziców oraz uzupełnia wymieniony w kroku 1. dokument.

KROK 6.

Kolejne kroki postępowania w tej sytuacji leżą w kompetencjach ww. instytucji. Szkoła obejmuje małoletniego i jego rodziców pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

KROK 7.

Po ustaleniu, że problem krzywdzenia nie wymaga sięgnięcia po środki represji karnej wobec rodziny i izolowania od niej dziecka oraz, że nie zachodzi zagrożenie zdrowia lub życia małoletniego, koordynator, w porozumieniu z dyrektorem, organizuje spotkanie z rodzicami małoletniego w obecności: koordynatora, psychologa i pracownika, który zgłosił incydent. Podczas spotkania zostają określone sposoby wsparcia i reagowania z uwagi na sytuację małoletniego. Ze spotkania sporządza się notatkę.

KROK 8.

W przypadku, gdy źródłem krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia są rodzice, koordynator i dyrektor, jeżeli zachodzi taka potrzeba, po ocenie sytuacji, powiadamia niezwłocznie właściwe instytucje i organy (policję, sąd rodzinny, ośrodek pomocy społecznej, przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, który wdraża procedurę Niebieskie Karty).

KROK 9.

Koordynator we współpracy z zespołem nauczycieli i specjalistów pracujących z małoletnim przygotowują propozycję objęcia go pomocą psychologiczno-pedagogiczną, także we współpracy z instytucjami zewnętrznymi, w tym poradnią psychologiczno-pedagogiczną lub specjalistyczną, jeżeli zachodzi taka potrzeba.

KROK 10.

Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub odmawiają podjęcia działań proponowanych przez szkołę, mimo trudnej sytuacji małoletniego, koordynator lub dyrektor składa niezwłocznie zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do policji, prokuratury lub wniosek o wgląd w sytuację dziecka do sądu rodzinnego, nawiązuje współpracę z pomocą społeczną oraz obejmuje małoletniego pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

KROK 11.

W przypadku przemocy rówieśniczej, innych zachowań ryzykownych ze strony małoletnich, pomocą psychologiczno-pedagogiczną i wsparciem należy objąć również uczniów będących jej inicjatorami, biorąc pod uwagę potrzebę współpracy w tym zakresie z instytucjami zewnętrznymi, w tym poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, a także uczniów, którzy byli ewentualnymi świadkami zdarzenia.

KROK 12.

W sytuacji, gdy rodzice małoletniego, będącego inicjatorem przemocy i innych zachowań ryzykownych powtarzających się, nie podejmują współpracy ze szkołą, dyrektor lub koordynator, po ocenie stopnia zagrożenia, zawiadamia właściwe instytucje (policję, sąd rodzinny, pomoc społeczną).

Podstawa prawna

- Ustawa z 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.) – art. 22b, art. 22c.
- Ustawa z 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606) – art. 7 pkt 6.

Procedura reagowania i działań w przypadku niewłaściwych relacji między małoletnimi

KROK 1.

Wszelkie przejawy przemocy, agresji, w tym fizycznej, powinny być niezwłocznie przerwane przez pracownika lub inne osoby będące świadkami incydentu.

KROK 2.

Zespół nauczycieli i specjalistów pracujących z małoletnim podejmuje niezwłocznie działania mające na celu zniwelowanie przejawów agresji i przemocy, a także wszelkich niewłaściwych zachowań małoletnich we współpracy z instytucjami, organizacjami udzielającymi pomocy dzieciom i młodzieży, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym specjalistycznymi.

KROK 3.

Jeżeli dyrektor we współpracy z koordynatorem i zespołem nauczycieli i specjalistów udzielających uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, stwierdzi konieczność, wówczas powiadamia organy zewnętrzne (instytucje pomocy społecznej, policję, sąd rodzinny) o zaistniałej sytuacji oraz potrzebie, np. wglądu w sytuację rodzinną dziecka.

KROK 4.

Koordynator we współpracy z wychowawcą, pracownikiem, który stwierdził zagrożenie lub wystąpienie krzywdzenia małoletniego, nauczycielami specjalistami (wg potrzeb) organizuje spotkanie z rodzicami małoletniego (przedstawia ustalone przez ww. zespół formy i zadania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, którą ma zostać objęty małoletni). O objęciu małoletniego, który jest podejrzany lub dopuścił się krzywdzenia innego małoletniego, i ustalonych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla niego zostają powiadomieni jego rodzice na odrębnym spotkaniu.

KROK 5.

W przypadku braku współpracy rodziców, ucznia podejrzanego o krzywdzenie lub krzywdzącego małoletniego, ze szkołą - dyrektor we współpracy z koordynatorem, podejmuje, po ocenie sytuacji, decyzję o ewentualnym zawiadomieniu organów zewnętrznych (pomocy społecznej, policji, sądu rodzinnego).

KROK 6.

Szkoła prowadzi działania wychowawczo-profilaktyczne (uwzględnione w programie wychowawczo-profilaktycznym szkoły) w celu zapobiegania i uświadamiania niewłaściwych zachowań, przemocy, innych form krzywdzenia małoletnich.

SCHEMATY INTERWENCJI

1.

Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez rodzica lub opiekuna		
Podejrzewasz, że dziecko:		
Doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu*, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie	Doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsów, popychania, szturchania), przemocy psychicznej (np. poniżania, dyskryminacji, ośmieszania) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze)	Doświadcza zaniedbania lub rodzic/opiekun dziecka jest niewydolny wychowawczo (np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej)
zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od rodzica/opiekuna podejrzanego o krzywdzenie	zadbaj o bezpieczeństwo dziecka	zadbaj o bezpieczeństwo dziecka
zawiadom policję pod nr 112 lub 997	przeprowadź rozmowę z rodzicem/opiekunem podejrzanym o krzywdzenie	porozmawiaj z rodzicem/ opiekunem
	powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego	powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego lub/i materialnego
	w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna lub powtarzającej się przemocy powiadom właściwy ośrodek pomocy społecznej	w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna powiadom właściwy ośrodek pomocy społecznej

* Przemoc z uszczerbkiem na zdrowiu oznacza spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała (np. złamanie, zasinienie, wybite zęba, zranienie), a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp.

2.

Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osobę nieletnią (do 17 r.ż.)	
Podejrzewasz, że dziecko:	
Doświadcza ze strony innego dziecka przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu*, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie	Doświadcza ze strony innego dziecka jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. popychania, szturchania), przemocy psychicznej (np. poniżania, dyskryminacji, ośmieszania) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze)
zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanego o krzywdzenie	zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanego o krzywdzenie
przeprowadź rozmowę z rodzicami/opiekunami dzieci uwikłanych w przemoc	przeprowadź rozmowę i opracuj działania naprawcze, osobno z rodzicami dziecka krzywdzącego i krzywdzonego
równolegle powiadom lokalny sąd rodzinny lub policję wysyłając wniosek**	w przypadku powtarzającej się przemocy powiadom lokalny sąd rodzinny wysyłając wniosek**.

* Przemoc z uszczerbkiem na zdrowiu oznacza spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała (np. złamanie, zasinienie, wybite zęba, zranienie), a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp.

** Skorzystaj z wzoru wniosku o wgląd w sytuację dziecka/rodziny, który dostępny jest na stronie standardy.fdds.pl

3.

Schemat interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osoby trzecie (np. wolontariusze, pracownicy oraz inne osoby, które mają kontakt z dzieckiem)		
Podejrzewasz, że dziecko:		
Doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu*, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie	Doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsów, popychania, szturchania) lub przemocy psychicznej (np. poniżania, dyskryminacji, ośmieszania)	Doświadcza innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze)
zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie	zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie	zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie
zawiadom policję pod nr 112 lub 997	zakończ współpracę/rozwiąż umowę z osobą krzywdzącą dziecko	przeprowadź rozmowę dyscyplinującą, a w przypadku braku poprawy zakończ współpracę
Jest zagrożone przestępstwem handlu ludźmi		
jeżeli masz taką możliwość zadbaj o bezpieczeństwo dziecka i odseparuj je od osoby podejrzanej o krzywdzenie		
zawiadom policję pod nr 112 lub 997		
równolegle zgłoś sytuację pod nr +48 664 974 934 lub wyślij maila na adres: handelludzmibsk@policja.gov.pl		

* Przemoc z uszczerbkiem na zdrowiu oznacza spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała (np. złamanie, zasinienie, wybite zęba, zranienie), a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp.

4.

Schemat interwencji w przypadku podejrzenia, że dziecko przebywa na terytorium RP bez opieki osoby dorosłej		
Podejrzewasz, że dziecko:		
Zgubiło się	Przybyło na terytorium RP samodzielnie lub zostało porzucone przez rodziców/opiekunów	Przebywa pod opieką osoby, która nie jest jego opiekunem prawnym (np. dziadek, babcia, macocha, ojczym, ciocia, wujek, brat, siostra lub inna osoba)
zadbaj o jego bezpieczeństwo i podstawowe potrzeby (jedzenie, ubranie, odpoczynek) i nie pozwól dziecku oddalić się	zadbaj o jego bezpieczeństwo i podstawowe potrzeby (jedzenie, ubranie, odpoczynek) i nie pozwól dziecku oddalić się	wyjaśnij, na czym polega rola opiekuna tymczasowego
zawiadom policję pod nr 112 lub 997	powiadom lokalny sąd opiekuńczy*	zachęć do złożenia do lokalnego sądu opiekuńczego wniosku o ustanowienie opieki tymczasowej lub/i pomóż w przygotowaniu wniosku
równolegle powiadom właściwy ośrodek pomocy społecznej	równolegle powiadom właściwy ośrodek pomocy społecznej	gdy nie jest to możliwe, poinformuj właściwy ośrodek pomocy społecznej o potrzebie przygotowania wniosku

* Jeżeli masz gotowość, możesz zgłosić się do roli opiekuna tymczasowego dziecka. Pamiętaj, że pełnienie tej roli oznacza pieczę nad osobą i majątkiem dziecka

Procedura "Niebieskiej Karty"

1. W sytuacjach drastycznych: przemocy wobec dziecka, wykorzystania seksualnego, rażącego naruszenia prawa, zagrożenia dla życia i zdrowia dziecka prawo nie pozwala na dowolność i zdanie się na własne odczucia. Stosowne przepisy stanowią o tzw. społecznym bądź prawnym obowiązku powiadomienia. Każdy, komu znane jest zdarzenie zagrażające dobru dziecka lub działanie rodziców na jego szkodę, obowiązany jest powiadomić o tym sąd.
2. Obowiązek ten spoczywa w szczególności na urzędach administracji publicznej, takich jak: urzędy stanu cywilnego, sąd, policja, placówki oświatowe, szkoły, urzędy państwowe i samorządowe, prokuratura, opiekunowie społeczni, placówki i instytucje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie, które powzięły taką informację w związku ze swoją działalnością (art.572 kpc).
3. Na pracownikach instytucji publicznych i niepublicznych pracujących z dziećmi spoczywa szczególny obowiązek reagowania na wszelkie przypadki zagrożenia dziecka bądź zagrożenia innych ze strony dzieci.
4. Wszczęcie procedury "Niebieskiej Karty" następuje przez wypełnienie formularza "Niebieska Karta" w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie. Wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie formularza "Niebieska Karta - A" przez przedstawiciela jednego z podmiotów wymienionych w art. 9d ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zwanej dalej "ustawą", w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
5. Wzór formularza "Niebieska Karta - A" stanowi załącznik.
6. W przypadku braku możliwości wypełnienia formularza "Niebieska Karta - A" z uwagi na nieobecność osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, stan jej zdrowia lub ze względu na zagrożenie jej życia lub zdrowia, wypełnienie formularza "Niebieska Karta - A" następuje niezwłocznie po nawiązaniu bezpośredniego kontaktu z tą osobą lub po ustaniu przyczyny uniemożliwiającej jego wypełnienie. W przypadku gdy nawiązanie bezpośredniego kontaktu z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jest niewykonalne, wypełnienie formularza "Niebieska Karta - A" następuje bez udziału tej osoby.
7. Wszczynając procedurę, podejmuje się działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
8. Rozmowę z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności tej osoby oraz zapewniających jej bezpieczeństwo.
9. W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury, zwane dalej "działaniami", przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego.
10. Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka, są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.2)), zwanej dalej "osobą najbliższą".
11. Działania z udziałem dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności psychologa.
12. Wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”. Kartę wypełnia przedstawiciel właściwej służby, gdy w toku prowadzonych czynności służbowych poweźmie podejrzenie o stosowaniu przemocy w rodzinie. Do wypełniania formularza „Niebieska Karta – A” są zobowiązani: policjant, przedstawiciel jednostki organizacyjnej pomocy społecznej – pracownik socjalny, przedstawiciel ochrony zdrowia – lekarz, pielęgniarka, ratownik medyczny, przedstawiciel oświaty – nauczyciel,

przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Wszczęcie procedury nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie.

13. Psycholog lub pedagog uruchamiają procedurę Niebieskiej Karty. Wypełniają formularz NK-A i wysyłają do zespołu interdyscyplinarnego
14. Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, przekazuje się pouczenie, stanowiące formularz „Niebieska Karta – B”. Jeżeli osobą dotkniętą przemocą w rodzinie, jest dziecko, pouczenie przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie. Pouczenia nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.
15. Przekazanie wypełnionego formularza "Niebieska Karta-A" (Oryginał) do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury. Jeśli pocztą to za potwierdzeniem odbioru; na określony adres.
16. Kopię wypełnionego formularza "Niebieska Karta -A" pozostawia się u wszczynającego procedurę.
17. Oddelegowany przez dyrektora pedagog/psycholog szkoły bierze czynny udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego, który stworzy zintegrowaną strategię pomocy, monitoruje sytuację dziecka i rodziny.
18. W ramach procedury NK przedstawiciel oświaty:
 - 1) podejmuje działania, o których mowa w rozporządzeniu tj. udziela kompleksowych informacji o: możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
 - 2) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
 - 3) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
 - 4) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności wobec dzieci;
 - 5) udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
19. Jeżeli istnieje bezpośrednie lub poważne zagrożenie życia, zdrowia, bezpieczeństwa dziecka, a istnieje podejrzenie że powrót dziecka do domu zagraża jego bezpieczeństwu – niezwłoczny jest:
 - 1) kontakt dyrektora z policją, która ma kompetencje do przewiezienia dziecka w bezpieczne miejsce (jeżeli do rodziny przydzielony jest pracownik socjalny, należy skontaktować się w pierwszym momencie z pracownikiem socjalnym lub kuratorem).
 - 2) W sytuacji konieczności zapewnienia pomocy lekarskiej –wezwanie pogotowia ratunkowego.
 - 3) Poinformowanie rodziców o zaistniałej sytuacji.

Załącznik formularz Niebieska Karta A

WZÓR

.....
(miejscowość, data)

.....
nazwa i adres podmiotu, w którym
jest zatrudniona osoba wypełniająca
formularz „Niebieska Karta – A”

„NIEBIESKA KARTA – A”

W związku z powzięciem uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia przez świadka przemocy domowej ustala się, co następuje:

I. DANE OSOBY/OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

Dane	Osoba 1 doznająca przemocy domowej	Osoba 2 doznająca przemocy domowej	Osoba 3 doznająca przemocy domowej
Małoletni (Tak/Nie) ¹⁾			
Imię i nazwisko			
Imiona rodziców			
Wiek			
PESEL ²⁾			
Nazwa i adres miejsca pracy/ nazwa i adres placówki oświatowej, do której uczęszcza małoletni			
<i>Adres miejsca zamieszkania:</i>			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu/nr lokalu			
Telefon lub adres e-mail			
<i>Adres miejsca pobytu (jeżeli jest inny niż adres miejsca zamieszkania):</i>			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			
Województwo			
Ulica			
Nr domu/nr lokalu			
<i>Stosunek pokrewieństwa, powinowactwa lub rodzaj relacji z osobą stosującą przemoc domową: (np. żona, była żona, partner, były partner, córka, pasierb, matka, teść)¹⁾</i>			

II. LICZBA MAŁOLETNICH W ŚRODOWISKU DOMOWYM, W KTÓRYM PODEJRZEWA SIĘ STOSOWANIE PRZEMOCY DOMOWEJ

III. DANE OSOBY/OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ

Dane	Osoba 1 stosująca przemoc domową	Osoba 2 stosująca przemoc domową
Imię i nazwisko		
Imiona rodziców		
Wiek		
PESEL ²⁾		
<i>Adres miejsca zamieszkania:</i>		
Kod pocztowy		
Miejscowość		
Gmina		
Województwo		
Ulica		
Nr domu/nr lokalu		
Telefon lub adres e-mail		
<i>Adres miejsca pobytu (jeżeli jest inny niż adres miejsca zamieszkania):</i>		
Kod pocztowy		
Miejscowość		
Gmina		
Województwo		
Ulica		
Nr domu/nr lokalu		
Sytuacja zawodowa, w tym nazwa i adres miejsca pracy		
<i>Stosunek pokrewieństwa, powinowactwa lub rodzaj relacji z osobą doznającą przemocy domowej: (np. żona, była żona, partner, były partner, córka, pasierb, matka, teść)¹⁾</i>		

IV. CZY OSOBA STOSUJĄCA PRZEMOC DOMOWĄ ZACHOWYWAŁA SIĘ W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Osoby/formy przemocy domowej	Osoba 1 stosująca przemoc			Osoba 2 stosująca przemoc		
	wobec Osoby 1 doznającej przemocy	wobec Osoby 2 doznającej przemocy	wobec Osoby 3 doznającej przemocy	wobec Osoby 1 doznającej przemocy	wobec Osoby 2 doznającej przemocy	wobec Osoby 3 doznającej przemocy
Przemoc fizyczna ³⁾ <i>bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne (wymień jakie)</i>						
Przemoc psychiczna ³⁾ <i>izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne (wymień jakie)</i>						
Przemoc seksualna ³⁾ <i>zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne (wymień jakie)</i>						
Przemoc ekonomiczna ³⁾ <i>niełożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek,</i>						

niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych oraz ich sprzedawanie i inne (wymień jakie)						
Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej ³⁾ wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają, i inne (wymień jakie)						
Inne ³⁾ zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne (wymień jakie)						

V. CZY OSOBA DOZNAJĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ ODNIOSŁA USZKODZENIA CIAŁA? (TAK/NIE)¹⁾

Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę V

VI. CZY W ŚRODOWISKU DOMOWYM BYŁA W PRZESZŁOŚCI REALIZOWANA PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”?

☐ tak (kiedy?gdzie?)

☐ nie

☐ nie ustalono

VII. CZY W ŚRODOWISKU DOMOWYM AKTUALNIE JEST REALIZOWANA PROCEDURA „NIEBIESKIE KARTY”?

☐ tak

☐ nie

☐ nie ustalono

VIII. CZY OSOBA STOSUJĄCA PRZEMOC DOMOWĄ POSIADA BROŃ PALNĄ?

☐ tak

☐ nie

☐ nie ustalono

IX. CZY OSOBA DOZNAJĄCA PRZEMOCY DOMOWEJ CZUJE SIĘ BEZPIECZNIE? (TAK/NIE)¹⁾

Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy

Uwaga! W przypadku większej niż 3 liczby osób doznających przemocy dołącz kolejną kartę zawierającą Tabelę IX

X. ŚWIADKOWIE STOSOWANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

☐ ustalono - wypełnij tabelę

☐ nie ustalono

Dane	Świadek 1	Świadek 2	Świadek 3
Imię i nazwisko			
Wiek			
Adres miejsca zamieszkania:			
Kod pocztowy			
Miejscowość			
Gmina			

Województwo			
Ulica			
Nr domu/nr lokalu			
Telefon lub adres e-mail			
Stosunek świadka do osób, wobec których są podejmowane działania w ramach procedury „Niebieskie Karty” (np. członek rodziny, osoba obca) ¹⁾			

XI. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE PODJĘTE WOBEC OSOBY STOSUJĄCEJ PRZEMOC DOMOWĄ
(zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Działanie		Osoba 1 stosująca przemoc	Osoba 2 stosująca przemoc
Badanie na zawartość alkoholu (wynik)			
Doprowadzenie do wytrzeźwienia			
Doprowadzenie do policyjnego pomieszczenia dla osób zatrzymanych	na podstawie art. 15a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r. poz. 171, z późn. zm.)		
	na podstawie art. 244 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, z późn. zm.)		
Zatrzymanie w izbie zatrzymań jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej			
Powiadomienie organów ścigania			
Wydanie nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia			
Wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia			
Zakaz zbliżania się osoby stosującej przemoc domową do osoby dotkniętej taką przemocą na określoną w metrach odległość			
Zakaz kontaktowania się z osobą dotkniętą przemocą domową			
Zakaz wstępu i przebywania osoby stosującej przemoc na terenie szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej i artystycznej, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową			
Zakaz wstępu i przebywania osoby stosującej przemoc w miejscach pracy osoby doznającej przemocy domowej			
Zawiadomienie komórki organizacyjnej Policji, właściwej w sprawach wydawania pozwolenia na broń, o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty”			
Odebranie broni palnej, amunicji oraz dokumentów potwierdzających legalność posiadania broni			
Poinformowanie o prawnych konsekwencjach stosowania przemocy domowej			
Inne (wymień jakie?)			

XII. DZIAŁANIA INTERWENCYJNE PODJĘTE WOBEC OSOBY DOZNAJĄCEJ PRZEMOCY DOMOWEJ
(zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Działanie	Osoba 1 doznająca przemocy	Osoba 2 doznająca przemocy	Osoba 3 doznająca przemocy
Udzielono pomocy ambulatoryjnej			
Przyjęto na leczenie szpitalne			
Wydano zaświadczenie o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała			
Zapewniono schronienie w placówce całodobowej			
Zabezpieczono małoletniego w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia			

Powiadomiono sąd rodzinny o sytuacji małoletniego			
Przekazanie formularza „Niebieska Karta – B”			
Inne (wymień jakie?)			

XIII. DODATKOWE INFORMACJE

.....

.....

.....

.....

.....

.....

XIV. WSZCZĘCIE PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY” NASTĄPIŁO PRZEZ (zaznacz w odpowiednim miejscu znak X):

Pracownika socjalnego jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	
Funkcjonariusza Policji	
Żołnierza Żandarmerii Wojskowej	
Pracownika socjalnego specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej	
Asystenta rodziny	
Nauczyciela	
Osobę wykonującą zawód medyczny, w tym lekarza, pielęgniarkę, położną lub ratownika medycznego	
Przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	
Pedagoga, psychologa lub terapeutę, będących przedstawicielami podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej	

.....
imię i nazwisko oraz czytelny podpis osoby wypełniającej
formularz „Niebieska Karta – A”

.....
(data wpływu formularza, podpis członka Zespołu Interdyscyplinarnego)

¹⁾ wpisać właściwe

²⁾ numer PESEL wpisuje się, o ile danej osobie numer taki został nadany. W przypadku braku numeru PESEL jest konieczne podanie innych danych identyfikujących osobę

³⁾ podkreślić rodzaje zachowań

„NIEBIESKA KARTA – B”

INFORMACJA DLA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ

Co to jest procedura „Niebieskie Karty”?

Są to różne działania podejmowane w sytuacji podejrzenia lub stwierdzenia stosowania przemocy domowej na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Celem procedury „Niebieskie Karty” jest zatrzymanie przemocy domowej i udzielenie pomocy i wsparcia Tobie i Twoim najbliższym. Na skutek wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” informacja dotycząca Twojej sytuacji zostanie przekazana do grupy diagnostyczno-pomocowej. Więcej informacji na temat dalszych działań uzyskasz podczas spotkania z członkami tej grupy, na które zostaniesz zaproszona/(y). W trakcie procedury członkowie grupy będą kontaktować się także z osobą, która przemoc stosuje.

Co to jest przemoc domowa?

Przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienia lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Kto może być osobą doznającą przemocy domowej?

- a) małżonek, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni (np. rodzice, dziadkowie, pradiadkowie), zstępni (np. dzieci, wnuki, prawnuki), rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni.

Najczęstsze formy przemocy domowej:

Przemoc fizyczna: bicie, szarpanie, kopanie, duszenie, popychanie, obezwładnianie i inne.

Przemoc psychiczna: izolowanie, wyzywanie, ośmieszanie, grożenie, krytykowanie, poniżanie i inne.

Przemoc seksualna: zmuszanie do obcowania płciowego, innych czynności seksualnych i inne.

Przemoc ekonomiczna: nielożenie na utrzymanie osób, wobec których istnieje taki obowiązek, niezaspokajanie potrzeb materialnych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie i inne.

Przemoc za pomocą środków komunikacji elektronicznej: wyzywanie, straszenie, poniżanie osoby w Internecie lub przy użyciu telefonu, robienie jej zdjęcia lub rejestrowanie filmów bez jej zgody, publikowanie w Internecie lub rozsyłanie telefonem zdjęć, filmów lub tekstów, które ją obrażają lub ośmieszają i inne.

Inny rodzaj zachowań: zaniedbanie, niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych, psychicznych i innych, niszczenie rzeczy osobistych, demolowanie mieszkania, wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie, pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności lub wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, zmuszanie do picia alkoholu, zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków i inne.

WAŻNE

Prawo zabrania stosowania przemocy i krzywdzenia swoich bliskich. Jeżeli Ty lub ktoś z Twoich bliskich jest osobą doznającą przemocy domowej, nie wstydź się prosić o pomoc. Wezwij Policję, dzwoniąc na numer alarmowy 112. Prawo stoi po Twojej stronie!

Masz prawo do złożenia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy domowej do Prokuratury, Policji lub Żandarmerii Wojskowej.

Możesz także zwrócić się po pomoc do podmiotów i organizacji realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Pomogą Ci:

- **Ośrodki pomocy społecznej** – w sprawach socjalnych, bytowych i prawnych.
- **Powiatowe centra pomocy rodzinie** – w zakresie prawnym, socjalnym, terapeutycznym lub udzielą informacji na temat instytucji lokalnie działających w tym zakresie w Twojej miejscowości.
- **Ośrodki interwencji kryzysowej i Ośrodki wsparcia** – zapewniając schronienie Tobie i Twoim bliskim, gdy doznajesz przemocy domowej, udzielą Ci pomocy i wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej, a także opracują plan pomocy.
- **Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej** – zapewniając bezpłatne całodobowe schronienie Tobie i Twoim bliskim, gdy doznajesz przemocy domowej, oraz udzielą Ci kompleksowej, specjalistycznej pomocy w zakresie interwencyjnym, terapeutyczno-wspomagającym oraz potrzeb bytowych.
- **Okręgowe ośrodki i lokalne punkty działające w ramach Sieci Pomocy Pokrzywdzonym Przemocą** – zapewniając profesjonalną, kompleksową i bezpłatną pomoc prawną, psychologiczną, psychoterapeutyczną i materialną.
- **Sądy opiekuńcze** – w sprawach opiekuńczych i alimentacyjnych.
- **Placówki ochrony zdrowia** – np. uzyskać zaświadczenie lekarskie o doznanych obrażeniach.
- **Komisje rozwiązywania problemów alkoholowych** – podejmując działania wobec osoby nadużywającej alkoholu.
- **Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej** – w zakresie uzyskania pomocy prawnej.

Wykaz placówek funkcjonujących na Twoim terenie, udzielających pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej

Uwaga: (dane wprowadza zespół interdyscyplinarny):

Lp.	Nazwa instytucji/organizacji	Adres instytucji/organizacji	Telefon	Adres e-mail

Możesz zadzwonić do:

- **Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”** tel. 800 12 00 02 (linia całodobowa i bezpłatna), w poniedziałki w godz. 18⁰⁰–22⁰⁰ można rozmawiać z konsultantem w języku angielskim, a we wtorki w godz. 18⁰⁰–22⁰⁰ w języku rosyjskim. **Dyżur prawny** tel. (22) 666 28 50 (linia płatna, czynna w poniedziałek i wtorek w godzinach 17⁰⁰–21⁰⁰) oraz tel. 800 12 00 02 (linia bezpłatna, czynna w środę w godzinach 18⁰⁰–22⁰⁰). **Poradnia e-mailowa:** niebieskalinia@niebieskalinia.info. Członkowie rodzin z problemem przemocy i problemem alkoholowym mogą skonsultować się także przez **SKYPE: pogotowie.niebieska.linia** ze specjalistą z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – konsultanci posługują się językiem migowym.
- **Ogólnokrajowej Linii Pomocy Pokrzywdzonym** tel. +48 222 309 900 przez całą dobę można anonimowo uzyskać informacje o możliwości uzyskania pomocy, szybką poradę psychologiczną i prawną, a także umówić się na spotkanie ze specjalistami w dowolnym miejscu na terenie Polski. Możliwe są konsultacje w językach obcych oraz w języku migowym.
- **Policijny telefon zaufania dla osób doznających przemocy domowej** nr 800 120 226 (linia bezpłatna przy połączeniu z telefonów stacjonarnych, czynna codziennie w godzinach od 9³⁰ do 15³⁰, od godz. 15³⁰ do 9³⁰ włączony jest automat).

SZKOŁA PODSTAWOWA nr 43
im. Simony Kossak
15-662 Białystok, ul. Stroma 16
tel./fax 85 66 11 143
NIP 542-24-33-178, REGON 001245985

Załącznik nr 11
do POLITYKI OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM
w Szkole Podstawowej Nr 43 im. Simony Kossak w Białymstoku

REJESTR INTERWENCJI DOT. PODEJRZENIA KRZYWDZENIA DZIECI

[illegible]

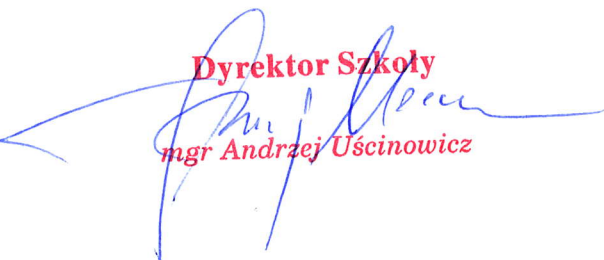
HARMONOGRAM

WDROŻENIA STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH ZADANIA DYREKTORA I NAUCZYCIELI

ZADANIE	SPOSÓB RELIZACJI	ODPOWIEDZIALNY
1. Wyznaczenie osób odpowiedzialnych za: opracowanie, wdrożenie, monitorowanie i weryfikowanie standardów (w tym procedur) ochrony małoletnich przed krzywdzeniem	POWOLANIE: koordynatora/koordynatorów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem (osoby posiadające kompetencje m.in. z zakresu współpracy z organami i instytucjami zewnętrznymi, interwencji kryzysowych, udzielania wszechstronnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej), który będzie kierował pracą niżej wymienionego zespołu, POWOLANIE: zespołu ds. procedur ochrony małoletnich przed krzywdzeniem, interwencji i weryfikowania standardów ochrony (istotne jest, aby w skład zespołu weszła osoba/osoby odpowiedzialne za przygotowanie pracowników do stosowania standardów, zasad przygotowania tych osób)	dyrektor Zarządzenie dyrektora Nr ... /2023/2024 Koordinatorzy: Elżbieta Modzelewska główny koordynator Katarzyna Gromotowicz z-ca koordynatora Ewa Milena Szostek z-ca koordynatora Zespół (dla klas 4-8): Elżbieta Modzelewska Katarzyna Gromotowicz Gabriela Kietura (4-8) Marta Grzybowska (4-8) Małgorzata Sakowicz (4-8) Zespół (dla klas 1-3): Elżbieta Modzelewska Ewa Milena Szostek Violetta Elżbieta Jurska (1-3) Anna Krasińska (1-3) Joanna Żygieło (1-3) Zespół (dla OP): Elżbieta Modzelewska Ewa Milena Szostek Julita Kondrat (op) Magdalena Cieślak (op)
2. Przygotowanie i dostosowanie procedur ochrony małoletnich do specyfiki i potrzeb szkoły	Określenie w procedurach sposobu kontaktu z małoletnimi, w tym związanych z czynnościami higienicznymi (zwłaszcza w przedszkolu, ale również: w klasach I–III i podczas opieki nad uczniami z niepełnosprawnościami, a także np. podczas pobytu na basenie; w czasie wycieczek szkolnych, zwłaszcza kilkudniowych) oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami, zwłaszcza z trudnościami w komunikacji, niepełnosprawnością intelektualną.	Zespół ds. procedur ochrony małoletnich przed krzywdzeniem, interwencji i weryfikowania standardów ochrony małoletnich (w skrócie: zespół) pod przewodnictwem koordynatora/koordynatorów ochrony małoletnich przed krzywdzeniem (w skrócie: koordynator) we współpracy ze wszystkimi pracownikami szkoły/przedszkola, a także w miarę potrzeb z innymi organami szkoły
3. Uwzględnienie istniejących w jednostce regulaminów, procedur, przeprowadzenie audytu w związku z przygotowaniem procedur ochrony małoletnich	Weryfikacja i bazowanie na działających w jednostce procedurach, regulaminach przy przygotowaniu procedur ochrony małoletnich oraz przeprowadzenie audytu potrzeb w ww. zakresie np. w formach badania ankietowego,	dyrektor Zespół pod przewodnictwem koordynatora

	obserwacji.	
4. Weryfikacja danych osób przed nawiązaniem stosunku lub dopuszczeniem danej osoby do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem lub opieką nad małoletnim w rejestrach	Dyrektor jest zobowiązany sprawdzić dane pracowników, wolontariuszy, innych osób współpracujących z daną jednostką w: • Rejestrze z dostępem ograniczonym, • Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze, • Rejestrze publicznym.	dyrektor
5. Przyszły pracownik ma obowiązek przedstawić informację, że nie był skazany za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości	Pracodawca jest zobowiązany do zweryfikowania tych informacji pod groźbą aresztu albo kary grzywny nie niższej niż 1000 zł w ww. rejestrach.	dyrektor
6. Niedopuszczalność naruszenia zasady poufności w przypadku zastosowania procedur	Pracownicy, inne osoby, które powzięły informację o zagrożeniu skrzywdzeniem bądź skrzywdzeniu małoletniego, są zobowiązani do nieujawniania posiadanych informacji w związku z wykonywaną funkcją, powierzonymi zadaniami, osobom nieuprawnionym, szczególnie w przypadku, gdy ujawnienie może narazić na szkodę prawnie chroniony interes (art. 266 § 1 i 2 Kodeksu karnego).	wszyscy pracownicy szkoły
7. Wprowadzanie standardów ochrony małoletnich w postaci procedur, regulaminów wewnętrznych powinno wynikać z przepisów prawa	Procedury należy wprowadzić zarządzeniem dyrektora – zgodnie z Działem VI (Projekty aktów normatywnych o charakterze wewnętrznym - uchwał i zarządzeń) rozporządzenia prezesa RM z 20 czerwca 2002 r. w sprawie zasad techniki prawodawczej.	dyrektor
8. Obowiązkowa weryfikacja standardów co 2 lata	Należy ustalić sposób bieżącego monitorowania, w tym odpowiedzialne osoby, a także sposób weryfikacji standardów powołując np. zespół do spraw weryfikowania procedur ochrony małoletnich.	Zespół pod przewodnictwem koordynatora
9. Skuteczne informowanie pracowników, rodziców, uczniów oraz przygotowanie dla małoletnich skróconej, czytelnej wersji. Obowiązek dokumentowania powyższego	Dokumenty powinny być zamieszczone na stronie internetowej, tablicy informacyjnej szkoły. Wyznaczenie osoby odpowiedzialnej (zakresu jej zadań) za przygotowanie i koordynowanie szkoleń dla pracowników, zapoznanie uczniów przez wychowawców ze standardami i procedurami np. na zajęciach z wychowawcą, rodziców podczas zebrań. Odnotowanie powyższych	Zespół pod przewodnictwem koordynatora we współpracy z pracownikiem odpowiedzialnym za stronę internetową szkoły, wychowawcami klas

	działań w dziennikach zajęć, w tym dziennikach specjalistów.	
10. Dokumentowanie i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego	Wprowadzenie rejestru zdarzeń podejrzenia krzywdzenia / krzywdzenia małoletnich oraz protokołów interwencji . Ustalenie zabezpieczonego miejsca przechowywania i osób uprawnionych do prowadzenia dokumentu (np. dyrektor, koordynator).	Koordynator główny

Dyrektor Szkoły
 mgr Andrzej Uścińowicz

Przemoc w szkole – regulacje prawne

Przemoc w szkole może przejawiać się groźbami, znieważaniem, zmuszaniem do wykonania określonych czynności, ale także niszczeniem rzeczy dziecka. Przemoc taka najczęściej jest przemocą rówieśniczą, ale może być popełniana także przez dorosłych (np. nauczycieli).

I Prawo polskie

Stosowanie przemocy w szkole

Ustawa Kodeks karny z 6 czerwca 1997 r. (Dz.U. 1997 nr 88 poz.553)

KOMENTARZ: Jeśli mamy do czynienia z przemocą rówieśniczą, a więc gdy sprawcą jest nieletni, mają zastosowanie przepisy o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Tzw. „mobbing rówieśniczy” może przyjmować formę różnych czynów karanych jako przestępstwa: groźby, szantaż, zniewagi, zniesławienia, pobicia. W środowisku rówieśniczym zdarzają się również kradzieże, rozboje i przemoc seksualna.

Art.190. § 1. Kto grozi innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Art. 190a.

§ 1. Kto przez uporczywe nękanie innej osoby lub osoby jej najbliższej wzbudza u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia lub istotnie narusza jej prywatność, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto, podszywając się pod inną osobę, wykorzystuje jej wizerunek lub inne jej dane osobowe w celu wyrządzenia jej szkody majątkowej lub osobistej.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4. Ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 2 następuje na wniosek pokrzywdzonego.

WAŻNE: Od 6 czerwca 2011 roku Kodeks karny zawiera przestępstwo tzw. „stalkingu” polegającego na uporczywym nękanii i prześladowaniu, a także na podszywaniu się pod inną osobę w celu wyrządzenia jej szkody także osobistej, nie majątkowej. Sytuacja, której dotyczy „stalking” to forma przemocy psychicznej.

Art.191. § 1. Kto stosuje przemoc wobec osoby lub groźbę bezprawną w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Jeżeli sprawca działa w sposób określony w § 1 w celu wymuszenia zwrotu wierzytelności, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Art.212. § 1. Kto pomawia inną osobę, grupę osób, instytucję, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć ją w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

§ 2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 za pomocą środków masowego komunikowania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 3. W razie skazania za przestępstwo określone w § 1 lub 2 sąd może orzec nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego, Polskiego Czerwonego Krzyża albo na inny cel społeczny wskazany przez pokrzywdzonego.

§ 4. Ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 2 odbywa się z oskarżenia prywatnego.

KOMENTARZ: Przy ocenie czynu, polegającego na znieważeniu kogoś, sąd bierze pod uwagę, czy ten, kto został znieważony, nie sprowokował sprawcy (np. jako pierwszy go wyzwiał, obraził) lub czy nie odpowiedział na zniewagę tym samym.

Art.216. § 1. Kto znieważa inną osobę w jej obecności albo choćby pod jej nieobecność, lecz publicznie lub w zamiarze, aby zniewaga do osoby tej dotarła, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

§ 2. Kto znieważa inną osobę za pomocą środków masowego komunikowania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 3. Jeżeli zniewagę wywołało wyzywające zachowanie się pokrzywdzonego albo jeżeli pokrzywdzony odpowiedział

naruszeniem nietykalności cielesnej lub zniewagą wzajemną, sąd może odstąpić od wymierzenia kary.

§ 4. W razie skazania za przestępstwo określone w § 2 sąd może orzec nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego, Polskiego Czerwonego Krzyża albo na inny cel społeczny wskazany przez pokrzywdzonego.

§ 5. Ściganie odbywa się z oskarżenia prywatnego.

Art.217. § 1. Kto uderza człowieka lub w inny sposób narusza jego nietykalność cielesną, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 2. Jeżeli naruszenie nietykalności wywołało wyzywające zachowanie się pokrzywdzonego albo jeżeli pokrzywdzony odpowiedział naruszeniem nietykalności, sąd może odstąpić od wymierzenia kary.

§ 3. Ściganie odbywa się z oskarżenia prywatnego.

KOMENTARZ: Przy ocenie czynów, polegającego na znieważeniu kogoś lub naruszeniu nietykalności cielesnej, sąd bierze pod uwagę, czy ten, kto został znieważony/uderzony, nie sprowokował sprawcy (np. jako pierwszy go wyzwał, obraził) lub czy nie odpowiedział na zniewagę tym samym.

Naruszenie nietykalności cielesnej podobnie jak znieważenie i zniesławienie ścigane są z oskarżenia prywatnego, a więc w wyniku złożenia do sądu aktu oskarżenia przez pokrzywdzonego lub jego przedstawiciela ustawowego.

Art.280. § 1. Kto kradnie, używając przemocy wobec osoby lub grożąc natychmiastowym jej użyciem albo doprowadzając człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§ 2. Jeżeli sprawca rozboju posługuje się bronią palną, nożem lub innym podobnie niebezpiecznym przedmiotem lub środkiem obezwładniającym albo działa w inny sposób bezpośrednio zagrażający życiu lub wspólnie z inną osobą, która posługuje się taką bronią, przedmiotem, środkiem lub sposobem, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.

Art.288. § 1. Kto cudzą rzecz niszczy, uszkadza lub czyni niezdatną do użytku, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 3. Karze określonej w § 1 podlega także ten, kto przerywa lub uszkadza kabel podmorski albo narusza przepisy obowiązujące przy zakładaniu lub naprawie takiego kabla.

§ 4. Ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 2 następuje na wniosek pokrzywdzonego.

KOMENTARZ: Zniszczenie, uszkodzenie cudzej rzeczy ścigane jest na wniosek, a więc po wyrażeniu zgody przez pokrzywdzonego.

Nękanie dzieci

*KOMENTARZ: Przestępstwo z art. 207 Kodeksu karnego nie dotyczy jedynie przemocy domowej. W przypadku przemocy popełnianej na małoletnim, sprawcą może być **każdy** także nauczyciel, czy kolega ze szkoły.*

Art.207. § 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz.U. 2007 nr 109 poz. 756)

Art.107. Kto w celu dokuczenia innej osobie złośliwie wprowadza ją w błąd lub w inny sposób złośliwie niepokoi, podlega karze ograniczenia wolności, grzywny do 1 500 złotych albo karze nagany.

Odpowiedzialność dziecka - sprawcy przemocy w szkole

KOMENTARZ: Poza odpowiedzialnością przewidzianą w przepisach o postępowaniu w sprawach nieletnich, ucznia można przenieść do innej szkoły.

Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 1991 Nr 95 poz. 425 ze zmian.)

Art.39 [...] Dyrektor szkoły lub placówki może, w drodze decyzji, skreślić ucznia z listy uczniów w przypadkach określonych w statucie szkoły lub placówki. Skreślenie następuje na podstawie uchwały rady pedagogicznej, po zasięgnięciu opinii samorządu uczniowskiego.

2a. Przepis ust. 2 nie dotyczy ucznia objętego obowiązkiem szkolnym. W uzasadnionych przypadkach uczeń ten, na wniosek dyrektora szkoły, może zostać przeniesiony przez kuratora oświaty do innej szkoły.

Obowiązki nauczycieli

KOMENTARZ: Szkoła i nauczyciele stanowią instytucje, do których zadań należy dbanie o dobro dziecka. Dlatego posiadają oni szczególny obowiązek zwracania uwagi na przemoc i informowania o niej Policji lub Prokuratury. Przede wszystkim sami nauczyciele nie mogą sami stosować przemocy wobec dzieci, w tym karcenia fizycznego.

Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 1991 Nr 95 poz. 425 ze zmianami)

Art.4. Nauczyciel w swoich działaniach dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych ma obowiązek kierowania się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, postawę moralną i obywatelską z poszanowaniem godności osobistej ucznia.

Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, (Dz.U. 1982 Nr 3 poz. 19 ze zm.)

Do obowiązków nauczycieli należy także dbanie o wykształcenie postaw moralnych i wzajemnego szacunku w uczniach. Powinni więc oni starać się nie dopuszczać do sytuacji mobbingu rówieśniczego.

Art.6. 1) rzetelnie realizować zadania związane z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, w tym zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę;

2) wspierać każdego ucznia w jego rozwoju;

3) dążyć do pełni własnego rozwoju osobowego;

4) kształcić i wychowywać młodzież w umiłowaniu Ojczyzny, w poszanowaniu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka;

5) dbać o kształtowanie u uczniów postaw moralnych i obywatelskich zgodnie z ideą demokracji, pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i światopoglądów.

II Prawo międzynarodowe

Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. ratyfikowana przez Prezydenta Polski na mocy ustawy z dnia 21 września 1990 r. o ratyfikacji Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.

Art.19. 1. Państwa-Strony będą podejmowały wszelkie właściwe kroki w dziedzinie ustawodawczej, administracyjnej, społecznej oraz wychowawczej dla ochrony dziecka przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, krzywdy lub zaniedbania bądź złego traktowania lub wyzysku, w tym wykorzystywania w celach seksualnych, dzieci pozostających pod opieką rodzica(ów), opiekuna(ów) prawnego(ych) lub innej osoby sprawującej opiekę nad dzieckiem.

2. Tego rodzaju środki ochronne powinny obejmować, tam gdzie jest to właściwe, skuteczne przedsięwzięcia w celu stworzenia programów socjalnych dla realizacji pomocy dziecku oraz osobom sprawującym opiekę nad dzieckiem, jak również innych form działań prewencyjnych dla ustalania, informowania, wszczynania i prowadzenia śledztwa, postępowania, notowania wymienionych wyżej przypadków niewłaściwego traktowania dzieci oraz tam, gdzie jest to właściwe - ingerencję sądu.

Zarządzenie Nr 87/2023/2024
Dyrektora Szkoły Podstawowej nr 43 im. Simony Kossak w Białymstoku
z dnia 25 stycznia 2024 r.

**w sprawie wprowadzenia Standardów Ochrony Małoletnich
wraz z Polityką Ochrony Dzieci przed Krzywdzeniem
w Szkole Podstawowej nr 43 im. Simony Kossak w Białymstoku**

Na podstawie: art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2023 r., poz. 900) oraz w związku z art. 10 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2023 r. poz. 1606) Dyrektor Szkoły Podstawowej nr 43 im. Simony Kossak w Białymstoku zarządza, co następuje:

§ 1.

Wprowadza się do stosowania Standardy Ochrony Małoletnich wraz z Polityką Ochrony Dzieci przed Krzywdzeniem w Szkole Podstawowej nr 43 im. Simony Kossak w Białymstoku stanowiące załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 2.

Zadania związane z prawidłowością ochrony małoletnich przed krzywdzeniem w szkole realizują wszyscy pracownicy pedagogiczni i niepedagogiczni, zatrudnieni w szkole.

§ 3.

1. Wyznacza się pedagoga szkolnego jako głównego koordynatora sprawującego nadzór i monitoring nad realizacją i ewaluacją Standardów Ochrony Małoletnich w szkole.
2. Wyznacza się psychologa szkolnego i pedagoga specjalnego jako zastępców głównego koordynatora sprawującego nadzór i monitoring nad realizacją i ewaluacją Standardów Ochrony Małoletnich w szkole.
3. Wyznacza się członków zespołów interwencyjnych dla oddziałów przedszkolnych, dla klas 1-3 i dla klas 4-6 jako osoby sprawujące nadzór i monitoring nad realizacją Standardów Ochrony Małoletnich w szkole (załącznik 12 Standardów Ochrony Małoletnich). O składzie zespołów interwencyjnych decyduje Dyrektor Szkoły.

§ 4.

1. Wyznacza się Panią [REDAKOWANE], nauczyciela informatyki, jako osobę sprawującą nadzór nad korzystaniem z Internetu przez uczniów klas 1-3 na terenie szkoły oraz nad bezpieczeństwem uczniów w Internecie.
2. Wyznacza się Pana [REDAKOWANE], nauczyciela informatyki, jako osobę sprawującą nadzór nad korzystaniem z Internetu przez uczniów klas 4-8 na terenie szkoły oraz nad bezpieczeństwem uczniów w Internecie.
3. Wyznacza się Panią [REDAKOWANE], pedagoga specjalnego, zastępcę koordynatora, jako osobę odpowiedzialną za zapoznanie ze Standardami Ochrony Małoletnich wszystkich pedagogicznych i niepedagogicznych nowozatrudnionych pracowników szkoły, przed dopuszczeniem do wykonywania pracy.
4. Zobowiązuje się Panią [REDAKOWANE], kierownika gospodarczego w szkole, do weryfikacji, czy osoba zatrudniana w szkole nie figuruje w Krajowym Rejestrze Karnym i w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym, zgodnie z załącznikiem nr 1 Polityki Ochrony Dzieci przed Krzywdzeniem: Zasady Bezpiecznej Rekrutacji Personelu.

§ 5.

Zobowiązuję wszystkich pracowników szkoły do zapoznania się ze Standardami Ochrony Małoletnich obowiązującymi w szkole oraz złożenia pisemnego oświadczenia o zapoznaniu się i zobowiązaniu do przestrzegania Standardów Ochrony Małoletnich od dnia 15 lutego 2024 r. Wzór oświadczenia stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 6.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Dyrektor Szkoły

mgr Andrzej Uścińowicz

Standardy Ochrony Małoletnich / Polityka Ochrony Dzieci przed Krzywdzeniem
w Szkole Podstawowej nr 43 im. Simony Kossak w Białymstoku

O Ś W I A D C Z E N I E

Potwierdzam zapoznanie się ze „Standardami Ochrony Małoletnich” wraz z „Polityką Ochrony Dzieci przed Krzywdzeniem” obowiązującymi w Szkole Podstawowej nr 43 im. Simony Kossak w Białymstoku i zobowiązuje się do ich przestrzegania.

	Nazwisko	Imię	Data	Czytelny podpis
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				
21.				
22.				
23.				
24.				
25.				
26.				
27.				

